

Vyučovanie vlastivedy podľa iŠVP

Otázky môžete klášť priebežne.

Čo vieme o Vlastivede

- iŠVP (*Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť – ISCED 1, 2015*) stanovuje výkony a obsah vyučovacieho predmetu **Vlastiveda**.
- Vlastivedné – motivačné poznávanie začína v 1. a 2. ročníku (**prvouka**) spoznávaním okolia školy a bydliska a postojmi k spoločnosti, pokračuje v 3. ročníku a končí vo 4. ročníku.

Charakteristika predmetu VLASTIVEDA

3. ROČNÍK

- **poznávanie, pozorovanie a hodnotenie** javov vo vlastnej obci v jednotlivých ročných obdobiach
- **vlastivedná vychádzka**

4. ROČNÍK

- **zážitkové spoznávanie** najvýznamnejších prvkov, častí regiónov
- práca s mapami, s príbehmi a s ilustráciami

Ciele predmetu VLASTIVEDA v tret'om ročníku

Žiaci:

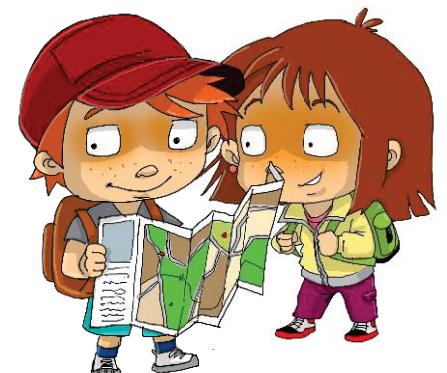
- skúmajú, bádajú, pozorujú v kraji, v ktorom žijú;
- orientujú sa v krajinе pomocou svetových strán;
- používajú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností;
- rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole.

Ciele predmetu VLASTIVEDA v štvrtom ročníku

Žiaci:

- porovnávajú jednotlivé oblasti Slovenska so svojou obcou;
- ukážu na mape vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné;
- vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií;
- porozprávajú o významných historických udalostiach a osobnostiach;
- prerezprávajú obsah povestí podľa výberu.

Pracovné učebnice

1. ročník

2. ročník

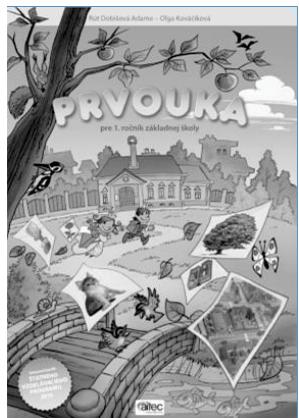

3. ročník

4. ročník

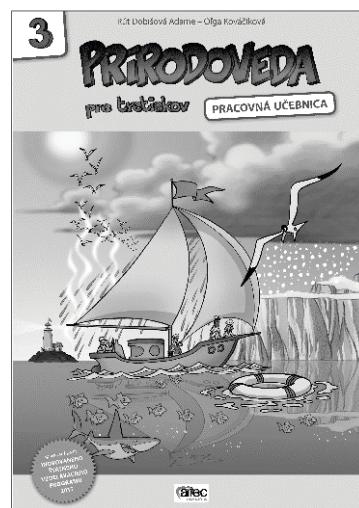
Pracovné učebnice

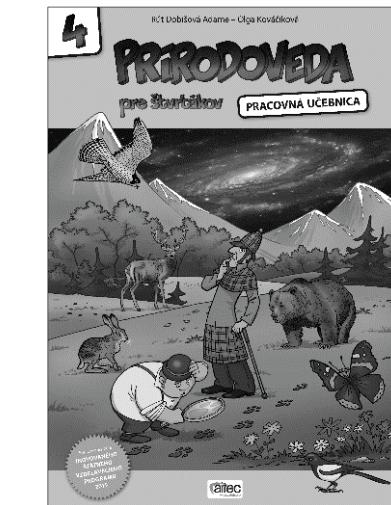
1. ročník

2. ročník

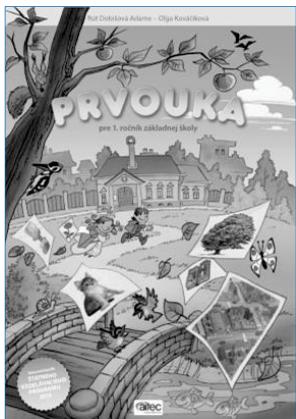

3. ročník

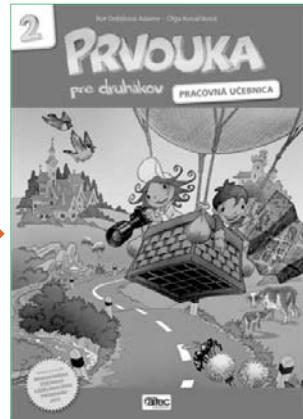

4. ročník

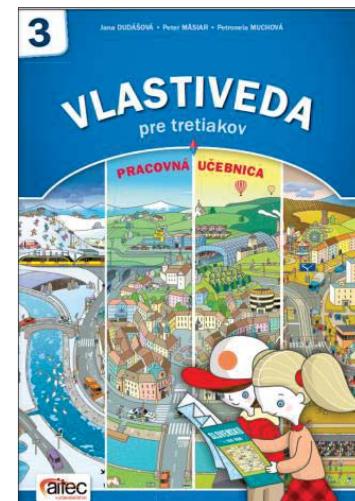
Pracovné učebnice

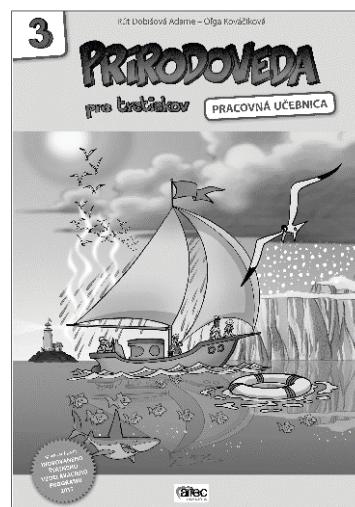
1. ročník

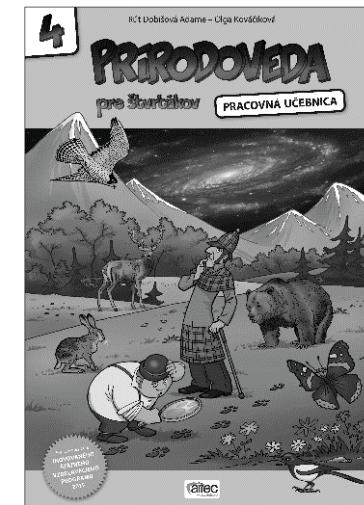
2. ročník

3. ročník

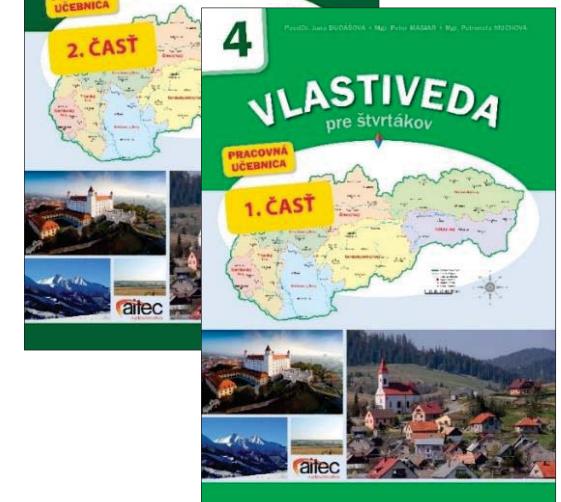
3
PRIRODOVEDA
pre tretiakov PRACOVNÁ UČEBNICA

4
PRIRODOVEDA
pre štvrtákov PRACOVNÁ UČEBNICA

4
VLASTIVEDA
pre štvrtákov PRACOVNÁ UČEBNICA

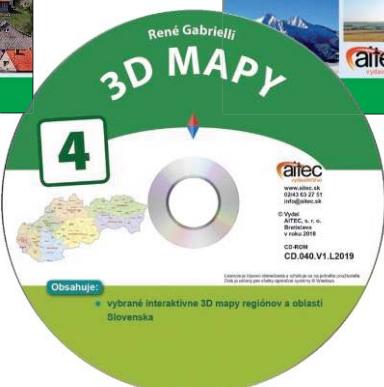
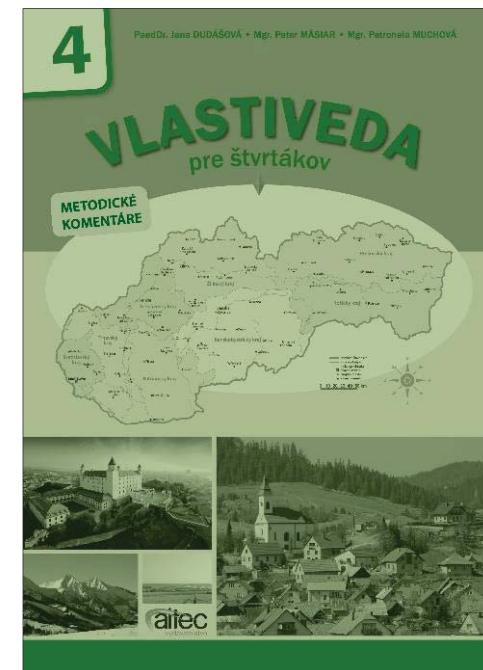
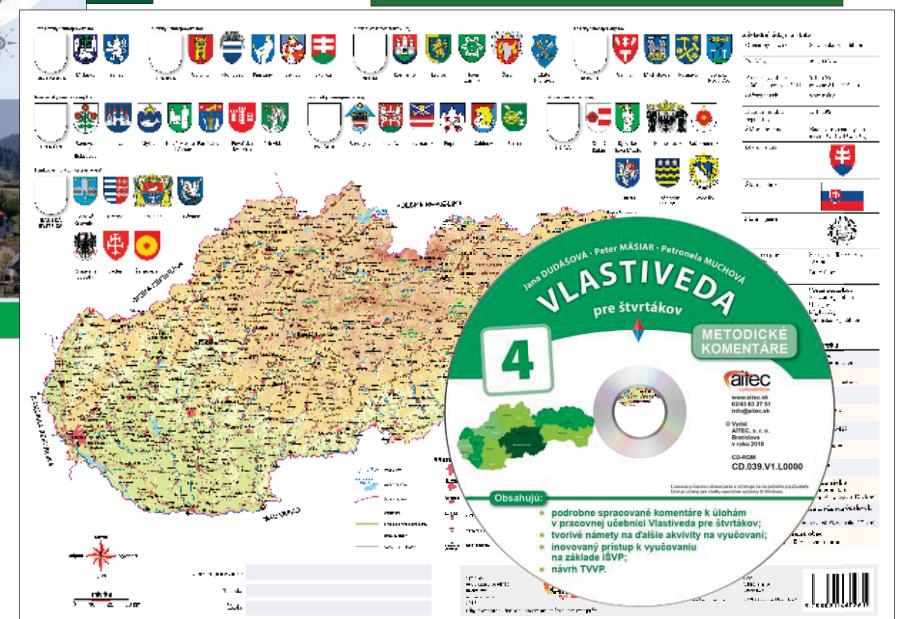
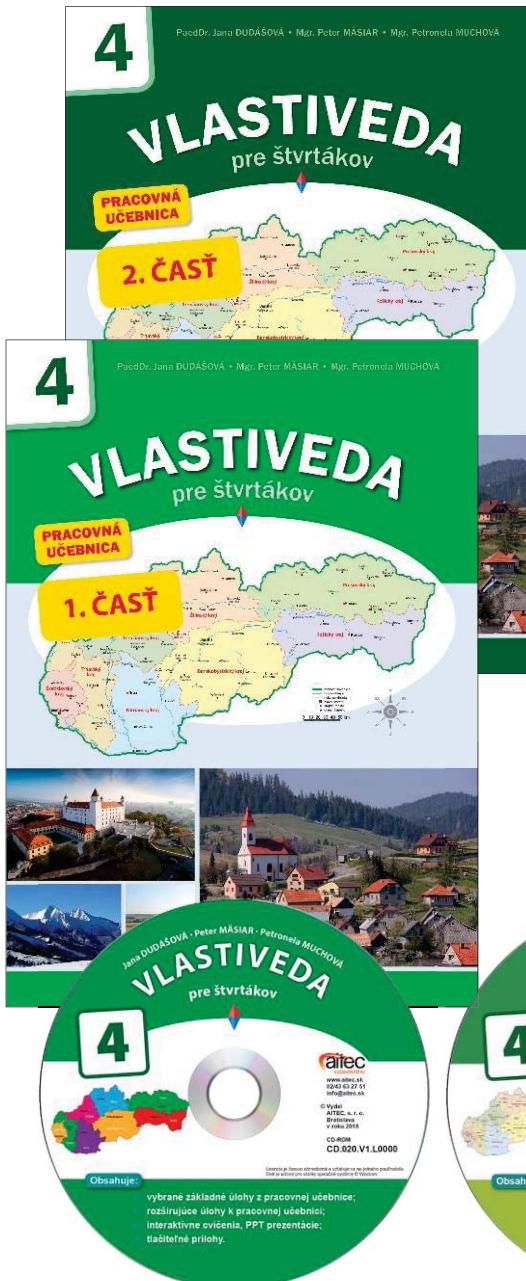

4. ročník

Vlastiveda pre tretiakov

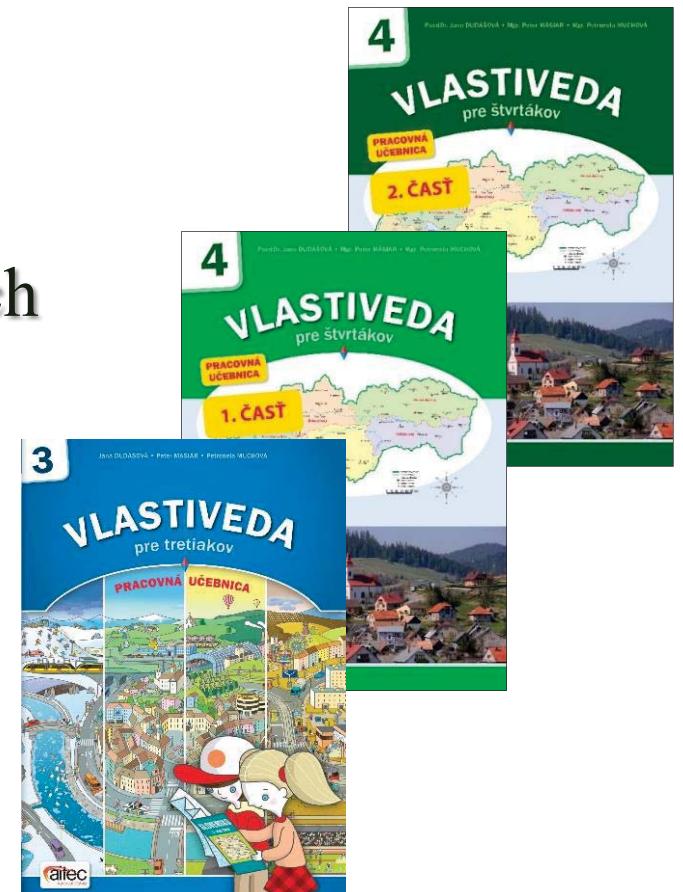

Vlastiveda pre štvrtákov

VLASTIVEDA – pracovné učebnice

- Spracované podľa iŠVP platného od septembra 2015.
- Plne spĺňajú požiadavky stanovené iŠVP.
- Kladú dôraz na splnenie cieľov a vzdelávacích štandardov.

Výhody pracovných učebníc z Vlastivedy

- overené metódy vzdelávania,
- autori s dlhoročnou učiteľskou praxou,
- kombinácia učebnice a pracovného zošita,
- ľahká orientácia v pracovnej učebnici.

Výhody pracovných učebníc z Vlastivedy

- variabilné úlohy konvergentného a divergentného typu,
- rôznorodé námety na prácu,
- úlohy s medzi-predmetovým prepojením,
- práca s textom vedúca k samostatnej tvorbe poznámok.

Vlastiveda pre tretiakov

Jednotlivé kapitoly, ktoré napĺňajú vzdelávaciu oblast'

Človek a spoločnosť

Obec a jej okolie

Sviatočné dni v obci

Ročné obdobia v obci

Jednotlivé kapitoly, ktoré napĺňajú vzdelávaciu oblast'

Človek a spoločnosť

Obec a jej okolie 22

Sviatočné dni v obci 3

Ročné obdobia v obci 4

Doprava v obci

- 1 Porozmýšľaj a povedz, ktoré dopravné prostriedky poznáš.
- 2 Porozmýšľaj a povedz, ktoré dopravné prostriedky premávajú len v dedine alebo len v meste.
So spolužiakmi diskutuj, prečo premávajú niektoré dopravné prostriedky len v meste.

Na prepravu ľudu a tovaru slúžia rôzne **dopravné prostriedky**. Tovar prepravujeme zväčša nákladnou dopravou. Ľudia sa prepravujú **osobnou dopravou** – **individuálnou** alebo **hromadnou**.

Osobná doprava

Individuálna doprava

Hromadná doprava

Nákladná doprava

V meste premávajú vozidlá **mestskej hromadnej dopravy (MHD)** – autobusy, trolejbusy a električky. Okrem **cestnej dopravy** v obciach a mimo obci využívajú ľudia aj iné druhy dopravy – **železničnú, vodnú a leteckú**.

- 3 Porozprávaj, ako sa prepravujú ľudia a tovar v obciach a mimo nich.
- 4 Svojim spolužiakom porozprávaj, ktoré dopravné prostriedky využívaš pri svojej preprave v obci a mimo nej.
- 5 Vysvetli, ako sa má cestovať hromadnou dopravou a čo o nej vieš.

6 **Vyhľadaj** na internete, v knihách alebo v encyklopédiiach cestovné poriadky vlakov, MHD a iné. **Porozprávaj**, čo všetko sa môžeš z cestovného poriadku dozvedieť.

So spolužiakom si **vyberete** jeden druh dopravy a **vytvorte** si o ňom knihu/plagát. Svoju knihu/plagát **prezentujte** v triede.

Počas vychádzky **pozoruj**, ktoré dopravné prostriedky môžeš vidieť vo svojej obci. **Porozmýšľaj** a uveď výhody individuálnej a hromadnej dopravy.

- 1 V osemsmerovke vyhľadaj názvy dopravných prostriedkov.
Riešenie tajničky dopln do otázky. Porozmýšľaj a pokús sa na ňu odpovedať.

E	S	P	S	U	B	O	T	U	A
L	N	U	A	K	R	O	N	O	P
E	O	Ó	B	I	C	Y	K	E	L
K	L	D	I	J	H	S	O	K	Ť
T	D	N	T	M	E	A	A	R	U
R	A	L	X	B	A	L	Ť	N	I
I	T	Č	E	X	V	K	O	Ý	E
Č	E	K	Í	N	Ľ	U	T	R	V
K	I	L	A	N	O	V	K	A	T
A	L	E	K	Y	C	O	T	O	M

AUTOBUS	←	PONORKA	←
VRTUĽNÍK	←	LANOVKA	→
ELEKTRIČKA	↓	LIETADLO	↑
TROLEJBUS	↖	VÝTAH	↖
LOĎ	↘	VLAK	↗
SANE	↘	BICYKEL	→

MOTOCYKEL	←
PLŇ	↓
KAMIÓN	↖
ČLN	↑

Môže byť v budúcnosti využívané na osobnú dopravu?

- 2 Na voľné miesto nalep cestovný lístok, ktorý sa použil/-a pri preprave v niektorom z dopravných prostriedkov. Napiš, čo všetko sa môžeš zo tohto cestovného lístka dozvedieť.

► Vlastné poznámky

Ľudia sa prepravujú

dopravou. Osobná doprava môže byť

alebo

. Tovar prepravujeme zväčša

dopravou. Okrem cestnej dopravy v obciach a mimo obci ľudia využívajú iné druhy dopravy:

a

(osobnou, nákladnou, hromadnou, železničnou, individuálnu, leteckú, vodnú)

Vo svojej obci môžem vidieť tieto dopravné prostriedky:

Veľkonočné sviatky a tradície

1 Prezri si obrázok. Porozprávaj, čo sa na ňom deje.

Stará mama rozpráva: „Na Veľkonočný pondelok chodieval kúpači, ktorí pooblievali a vyšíballi všetky dievčatá a ženy v dome. Chceli, aby boli celý rok zdravé a krásne. Tie ich za to obdarovali **kraslicami** – vyfúknutými ozdobenými vajíčkami.“

Veľkonočné sviatky sú sviatkom jari. Pre niektorých ľudí znamenajú najvýznamnejší cirkevný sviatok, ktorému predchádza štyridsaťdňové pôstne obdobie. Veľkonočné sviatky sa začínajú **Kvetnou nedelou**, pokračujú **Zeleným štvrtkom**, **Veľkým piatkom**, **Bielou sobotou**, **Veľkonočnou nedelou** a končia sa **Veľkonočným pondelkom**.

- 2 Povedz, aké pomenovania majú dni počas veľkonočných sviatkov.
- 3 Porozmýšľaj a povedz, aké zmeny nastávajú v obci počas obdobia pred veľkonočnými sviatkami.
- 4 Porozprávaj spolužiakom, ako slávite veľkonočné sviatky v tvojej rodine. Zistí, ako slávili veľkonočné sviatky v čase detstva tvojich starých rodičov. Povedz spolužiakom, čo ich rozprávania ľahajúca.

► **Vieš, že** v niektorých regiónoch Slovenska je tradíciou pliesť korbáče z vŕbových prútov? Najdlhší korbák na Slovensku upletli v Ilave. Meral 106 m 20 cm.

1 Vyfarbi začiatok vety farbou správnej odpovede.

Pôst pred veľkonočnými sviatkami trvá... ... 45 dní. ... 35 dní. ... 40 dní. ... 30 dní.

Veľkonočné sviatky označujeme ako sviatky... ... radosti. ... slnka. ... hojnosi. ... jari.

2 Napíš slová, ktoré súvisia s pojmom *Veľká noc*.

3 Vyhľadaj vinš z tvojej obce alebo jej okolia, ktorý sa viaže k veľkonočnému obdobiu. Napíš ho.

4 Vyhľadaj v kalendári, kedy sa oslavujú veľkonočné sviatky tento rok. Dopíš dátumy.

Kvetná nedele – _____

Zelený štvrtok – _____

Veľký piatok – _____

Biela sobota – _____

Veľkonočná nedele – _____

Veľkonočný pondelok – _____

► Vlastné poznámky

Na jar sa slávia
začínajú

z _____ , _____ ,
a z _____ , _____

► **Vyhľadaj** na internete, v knihách alebo v encyklopédiách informácie o slávení Veľkej noci v minulosti. Ktoré zvyky dodržiavalí obyvatelia vášho regiónu? Ktoré z nich dodržiavate dodnes?

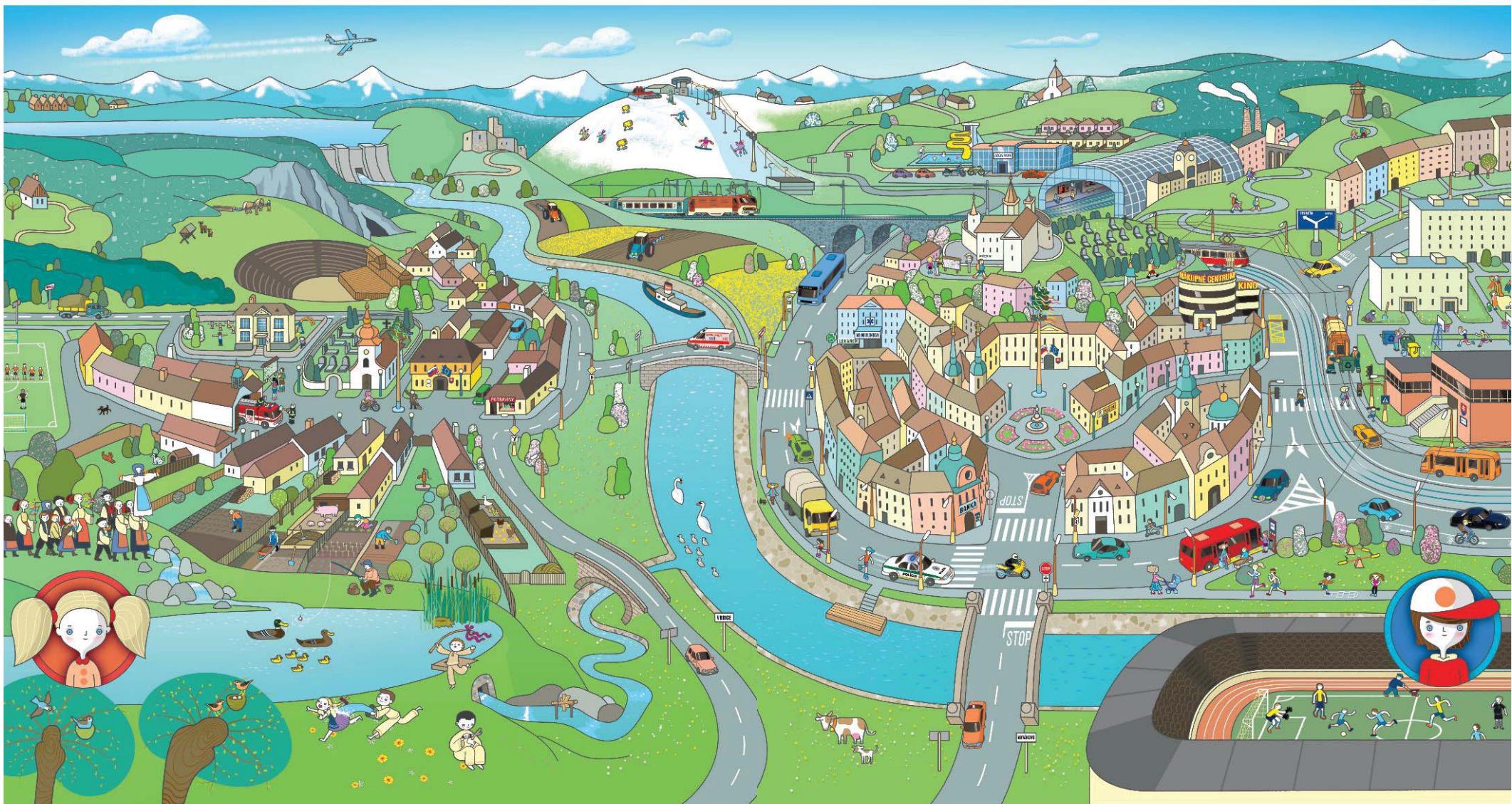
► **Zistí**, akými spôsobmi sa zdobia vajíčka. **Virob** si kraslice niektorou technikou zdobenia.

► Počas vychádzky **pozorujte**, ako vyzera vaša obec v období Veľkej noci.

Naša obec je počas veľkonočných sviatkov...

Jar a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Pracovný list na s. 10

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Opíš, ako vyzerá príroda na obrázku. Zistí a porozprávaj, ako sa v tomto ročnom období mení dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédii.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú znázornené na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o iných živočíchoch, ktoré poznáš. Povedz, čo je pre ne na jar typické.

- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si obliekaš v tomto ročnom období ty?
- 7 Prezri si obrázok a porozprávaj, ktoré jarné práce vykonávajú ľudia na obrázku?
- 8 Porozprávaj o tom, ako sa na jar staráš o okolie svojho bydliska a školy.
- 9 Poznáš nejaké zvyky a tradície, ktoré sa viažu k tomuto ročnému obdobiu?
- 10 Porozprávaj o tom, ako v tvojej obci vyzerá príroda na jar (jarná príroda).

- 1 Z písmen rovnakej farby vytvor názvy mesiacov. Správne ich zapíš a zakrúžkuj všetky jarné mesiace.

CREAMNALÁUCPD BEBRÓREÁMÍJMR REAE OTJK

█ _____

█ _____

█ _____

█ _____

█ _____

█ _____

- 2 Vyfarbi 🖌 plôšky so slovami, ktoré súvisia s jarnou prírodou. Na linajku dopln ďalšie slová súvisiace s jarou.

mláďatá

noci sa skracujú

dni sa skracujú

kvitnúce stromy

noci sa predlžujú

opadávanie listov

dni sa predlžujú

sadenie rastlín

zber úrody

- 3 Vyfarbi 🖌 plôšky s názvami zvykov, tradícií a sviatkov, ktoré sa viažu k jarnému obdobiu. Na linajku napíš, ktoré zvyky a tradície sa tradujú v tvojej obci na jar.

Turíce

stavanie mája

Pamiatka zosnulých

Traja králi

Silvester

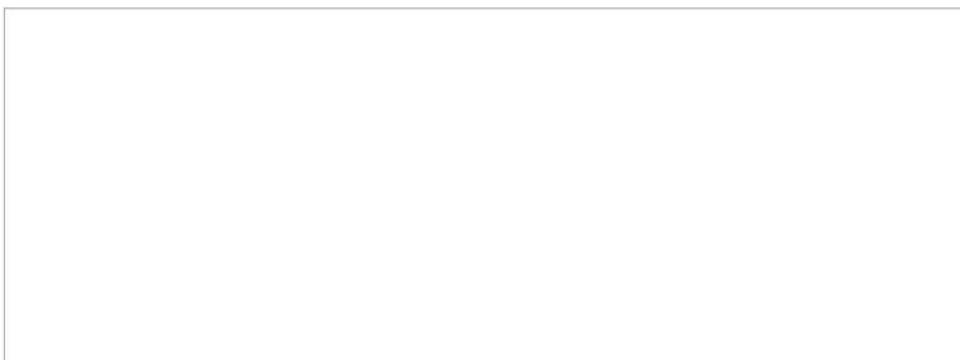
Veľká noc

žatva

fašiangy

Vianoce

- 4 Nakresli obrázok o živote v tvojej obci na jar. Napíš, aké zmeny nastávajú v tvojej obci na jar a aké jarné práce ľudia v obci vykonávajú.

Aktivita

Postup

(skupinová práca)

1. Rozdel'te si papier na 4 časti.
2. Každú časť pomenujte jedným názvom ročného obdobia: jar, leto, jeseň, zima.
3. Ku každému názvu dopíšte alebo dokreslite, čo sa Vám s ním spája, čo Vám pri danom názve napadá.
4. Práce si spoločne porovnáme s ostatnými skupinami.

Štruktúrne prvky

Významní rodáci a rodáci z našej obce

1 Prezri si fotografie. Na internete vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.

2 Porozmyšľaj a povedz, kto je významná osobnosť. Svoje tvrdenie zdôvodni.

Na Slovensku sa narodilo mnoho ľudí, ktorí sa počas života stali **významnými osobnosťami**. Boli z nich uznávaní **vynálezcovia, lekári, kňazi, spisovatelia, umelci, športovci...** Stali sa známymi a významnými nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Veľa z nich sa zaslúžilo aj o **rozdelenie obce a regiónov**, v ktorých **sa narodili**. Po niektorých sa v ich **rodnych obciach** zachovali rodné domy. Obyvatelia mnohých obcí z úcty k svojim **významným rodákom** a k tomu, čo dokázali, postavili **múzeá, galérie, sochy, pamätníky**. Po niektorých pomenovali napr. **ulice, námestia, školy, štadióny**.

Medzi významné osobnosti Slovenska, známe často i vo svete, patrili napr.:

Ludmila Pajdušáková

Štefan Banič

Matej Bel

Ľudovít Štúr

Milan Rastislav Štefánik

Pavol Országh Hviezdoslav

Ludmila Podjavorinská

3 Na internete, v knihách alebo kronikách vyhľadaj informácie o významnom rodákovi z tvojej alebo blízkej obce.

4 V pláne tvojej alebo blízkej obce nájdź ulice, budovy, parky, ktoré nesú meno po nejakej významnej osobnosti. Pomocou internetu, encyklopédii sa pokús zistiť, čím bola táto osobnosť významná.

5 Porozmyšľaj a povedz, čo môžeš urobiť ty, aby si sa stal/-a významnou osobnosťou. Čo by si -nenil/-a alebo pomohol/pomohla zmeniť v tvojej obci alebo v jej okolí?

Vieš,

že vo svete je mnoho známych osobností, ktorých predkovia sa narodili na Slovensku? Napr. Andy Warhol, Paul Newmann, Audrey Hepburn alebo Angelina Jolie.

Vyhľadaj na internete niečo v knihách niekoľko osobností, ktoré boli pre Slovensko významné.

Spoločne vytvorte knihu osobností z vašej a z okolitých obcí. Informácie, ktoré môžeš získať od rodicov, susedov, učiteľov, **doplň** ilustráciou alebo fotografiou a **zapíš** ich do knihy.

Počas vychádzky sa **pokúste vyhľadať** ulice, parky, budovy..., ktoré ste našli v pláne v úlohe 4.

Významní rodáci a rodáci z našej obce

- 1 Prezri si fotografie. Na internete vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.
- 2 Porozmyšľaj a povedz, kto je významná osobnosť. Svoje tvrdenie zdôvodni.

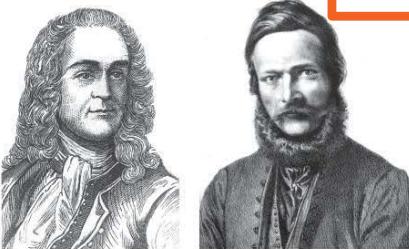
Na Slovensku sa narodilo mnoho ľudí, ktorí sa počas života stali **významnými osobnosťami**. Boli z nich uznávaní **vynálezcovia, lekári, kňazi, spisovatelia, umelci, športovci...** Stali sa známymi a významnými nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Veľa z nich sa zaslúžilo aj o **rozdelenie obce a regiónov**, v ktorých **sa narodili**. Po niektorých sa v ich **rodnych obciach** zachovali rodné domy. Obyvatelia mnohých obcí z úcty k svojim **významným rodákom** a k tomu, čo dokázali, postavili **múzeá, galérie, sochy, pamätníky**. Po niektorých pomenovali napr. **ulice, námestia, školy, štadióny**.

Medzi významné osobnosti Slovenska, známe často i vo svete, patrili napr.:

Ludmila Pajdušáková

Štefan Banič

Matej Bel

Ludovít Štúr

Milan Rastislav Štefánik

Pavol Országh Hviezdoslav

Ludmila Podjavorinská

Významní rodáci a rodáci z našej obce

- 3 Na internete, v knihách alebo kronikách vyhľadaj informácie o významnom rodákovi z tvojej alebo blízkej obce.
- 4 V pláne tvojej alebo blízkej obce nájdi ulice, budovy, parky, ktoré nesú meno po nejakej významnej osobnosti. Pomocou internetu, encyklopédii sa pokús zistiť, čím bola táto osobnosť významná.
- 5 Porozmyšľaj a povedz, čo môžeš urobiť ty, aby si sa stal/-a významnou osobnosťou. Čo by si zmenil/-a alebo pomohol/pomohla zmeniť v tvojej obci alebo v jej okolí?

Vyhľadaj na internete alebo v knihách niekoľko osobností, ktoré boli pre Slovensko významné.

Spoločne vytvorte knihu osobností z vašej a z okolitých obcí. Informácie, ktoré môžeš získať od rodicov, susedov, učiteľov, **doplň** ilustráciou alebo fotografiou a **zapíš** ich do knihy.

Počas vychádzky sa pokúste vyhľadať ulice, parky, budovy..., ktoré ste našli v pláne v úlohe 4.

Významní rodáci a rodáci z našej obce

- 1 Prezri si fotografie. Na internete vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.
- 2 Porozmyšľaj a povedz, kto je významná osobnosť. Svoje tvrdenie zdôvodni.

Na Slovensku sa narodilo mnoho ľudí, ktorí sa počas života stali **významnými osobnosťami**. Boli z nich uznávaní **vynálezcovia, lekári, kňazi, spisovatelia, umelci, športovci...** Stali sa známymi a významnými nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Veľa z nich sa zaslúžilo aj o **rozdelenie obce a regiónov**, v ktorých **sa narodili**. Po niektorých sa v ich **rodnych obciach** zachovali rodné domy. Obyvatelia mnohých obcí z úcty k svojim **významným rodákom** a k tomu, čo dokázali, postavili **múzeá, galérie, sochy, pamätníky**. Po niektorých pomenovali napr. **ulice, námestia, školy, štadióny**.

Medzi významné osobnosti Slovenska, známe často i vo svete, patrili napr.:

Ludmila Pajdušáková

Štefan Banič

Matej Bel

Ludovít Štúr

Milan Rastislav Štefánik

Pavol Országh Hviezdoslav

Ludmila Podjavorinská

Žiak pozná významných rodákov z obce.

- 3 Na internete, v knihách alebo kronikách vyhľadaj informácie o významnom rodákovi z tvojej alebo blízkej obce.
- 4 V pláne tvojej alebo blízkej obce nájdi ulice, budovy, parky, ktoré nesú meno po nejakej významnej osobnosti. Pomocou internetu, encyklopédii sa pokús zistiť, čím bola táto osobnosť významná.
- 5 Porozmyšľaj a povedz, čo môžeš urobiť ty, aby si sa stal/-a významnou osobnosťou. Čo by si zmenil/-a alebo pomohol/pomohla zmeniť v tvojej obci alebo v jej okolí?

Vyhľadaj na internete alebo v knihách niekoľko osobností, ktoré boli pre Slovensko významné.

Spoločne vytvorte knihu osobností z vašej a z okolitých obcí. Informácie, ktoré môžeš získať od rodicov, susedov, učiteľov, **doplň** ilustráciou alebo fotografiou a **zapíš** ich do knihy.

Počas vychádzky sa pokúste vyhľadať ulice, parky, budovy..., ktoré ste našli v pláne v úlohe 4.

Významní rodáci a rodáci z našej obce

- 1 Prezri si fotografie. Na internete vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.
- 2 Porozmýšľaj a povedz, kto je významná osobnosť. Svoje tvrdenie zdôvodni.

Na Slovensku sa narodilo mnoho ľudí, ktorí sa počas života stali **významnými osobnosťami**. Boli z nich uznávaní **vynálezcovia, lekári, kňazi, spisovatelia, umelci, športovci...** Stali sa známymi a významnými nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Veľa z nich sa zaslúžilo aj o **rozdelenie obce a regiónov**, v ktorých **sa narodili**. Po niektorých sa v ich **rodnych obciach** zachovali rodné domy. Obyvateľia mnohých obcí z úcty k svojim **významným rodákom** a k tomu, čo dokázali, postavili **múzeá, galérie, sochy, pamätníky**. Po niektorých pomenovali napr. **ulice, námestia, školy, štadióny**.

Medzi významné osobnosti Slovenska, známe často i vo svete, patrili napr.:

Ludmila Pajdušáková

Štefan Banič

Matej Bel

Ludovít Štúr

Milan Rastislav Štefánik

Pavol Országh Hviezdoslav

Ludmila Podjavorinská

- 1 Prezri si fotografie. Na internete vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.
- 2 Porozmýšľaj a povedz, kto je významná osobnosť. Svoje tvrdenie zdôvodni.

- 3 Na internete, v knihách alebo kronikách vyhľadaj informácie o významnom rodákovi z tvojej alebo blízkej obce.
- 4 V pláne tvojej alebo blízkej obce nájdi ulice, budovy, parky, ktoré nesú meno po nejakej významnej osobnosti. Pomocou internetu, encyklopédii sa pokús zistiť, čím bola táto osobnosť významná.
- 5 Porozmýšľaj a povedz, čo môžeš urobiť ty, aby si sa stal/-a významnou osobnosťou. Čo by si zmenil/-a alebo pomohol/pomohla zmeniť v tvojej obci alebo v jej okolí?

Vyhľadaj na internete alebo v knihách niekoľko osobností, ktoré boli pre Slovensko významné.

Spoločne vytvorte knihu osobností z vašej a z okolitých obcí. Informácie, ktoré môžeš získať od rodičov, susedov, učiteľov, **doplň** ilustráciou alebo fotografiou a **zapíš** ich do knihy.

Počas vychádzky sa pokúste vyhľadať ulice, parky, budovy..., ktoré ste našli v pláne v úlohe 4.

Významní rodáci a rodáci z našej obce

- 1 Prezri si fotografie. Na internote vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.
- 2 Porozmyšľaj a povedz, kto je významná osobnosť. Svoje tvrdenie zdôvodni.

Na Slovensku sa narodilo mnoho ľudí, ktorí sa počas života stali **významnými osobnosťami**. Boli z nich uznávaní **vynálezcovia, lekári, kňazi, spisovatelia, umelci, športovci...** Stali sa známymi a významnými nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Veľa z nich sa zaslúžilo aj o **rozvoj rodnej obce a regiónov**, v ktorých **sa narodili**. Po niektorých sa v ich **rodných obciach** zachovali rodné domy. Obyvatelia mnohých obcí z úcty k svojim **významným rodákom** a k tomu, čo dokázali, postavili **múzeá, galérie, sochy, pamätníky**. Po niektorých pomenovali napr. **ulice, námestia, školy, štadióny**.

Medzi významné osobnosti Slovenska, známe často i vo svete, patrili napr.:

Ludmila Pajdušáková

Štefan Banič

Matej Bel

Ludovít Štúr

Milan Rastislav Štefánik

Pavol Országh Štefánik

Na Slovensku sa narodilo mnoho ľudí, ktorí sa počas života stali **významnými osobnosťami**. Boli z nich uznávaní **vynálezcovia, lekári, kňazi, spisovatelia, umelci, športovci...** Stali sa známymi a významnými nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Veľa z nich sa zaslúžilo aj o **rozvoj rodnej obce a regiónov**, v ktorých **sa narodili**. Po niektorých sa v ich **rodných obciach** zachovali rodné domy. Obyvatelia mnohých obcí z úcty k svojim **významným rodákom** a k tomu, čo dokázali, postavili **múzeá, galérie, sochy, pamätníky**. Po niektorých pomenovali napr. **ulice, námestia, školy, štadióny**.

- 3 Na internote, v knihách alebo kronikácoch o významnom rodákovi z tvojej alebo bývalej obce nájdite informácie, ktoré boli o tomto ľudovi.

- 4 V pláne tvojej alebo blízkej obce nájdite ulice, ktoré sú meno po nejakom významnom ľudovi. Ktoré ulice nesú meno po nejakej významnej osobnosti? V knihách alebo v encyklopédii sa pokús zistiť, čím bola táto osobnosť významná.

- 5 Porozmyšľaj a povedz, čo môžeš urobiť ty, aby si sa stal/-a významnou osobnosťou. Čo by si zmenil/-a alebo pomohol/pomohla zmeniť v tvojej obci alebo v jej okolí?

narodili na Slovensku?
Napr. Andy Warhol, Paul Newmann, Audrey Hepburn alebo Angelina Jolie.

Vyhľadaj na internote alebo v knihách niekoľko osobností, ktoré boli pre Slovensko významné.

Spoločne vytvorte knihu osobností z vašej a z okolitých obcí. Informácie, ktoré môžeš získať od rodicov, susedov, učiteľov, doplní ilustráciou alebo fotografiou a zapíš ich do knihy.

Počas vychádzky sa pokúste vyhľadať ulice, parky, budovy..., ktoré ste našli v pláne v úlohe 4.

Významní rodáci a rodáci z našej obce

- 1 Prezri si fotografie. Na internete vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.
- 2 Porozmýšľaj a povedz, kto je významná osobnosť. Svoje tvrdenie zdôvodni.

Na Slovensku sa narodilo mnoho ľudí, ktorí sa počas života stali **významnými osobnosťami**. Boli z nich uznávaní **vynálezcovia, lekári, kňazi, spisovatelia, umelci, športovci...** Stali sa známymi a významnými nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Veľa z nich sa zaslúžilo aj o **rozdelenie obce a regiónov**, v ktorých **sa narodili**. Po niektorých sa v ich **rodnych obciach** zachovali rodné domy. Obyvatelia mnohých obcí z úcty k svojim **významným rodákom** a k tomu, čo dokázali, postavili **múzeá, galérie, sochy, pamätníky**. Po niektorých pomenovali napr. **ulice, námestia, školy, štadióny**.

Medzi významné osobnosti Slovenska, známe často i vo svete, patrili napr.:

Ludmila Pajdušáková

Štefan Banič

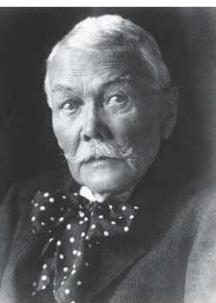

Matej Bel

Ludovít Štúr

Milan Rastislav Štefánik

Pavol Országh Hviezdoslav

Ludmila Pajdušáková

- 3 Na internete, v knihách alebo kronikách vyhľadaj informácie o významnom rodákovi z tvojej alebo blízkej obce.

- 4 V pláne tvojej alebo blízkej obce nájdi ulice, budovy, parky, ktoré nesú meno po nejakej významnej osobnosti. Pomocou internetu, encyklopédii sa pokús zistiť, čím bola táto osobnosť významná.

- 5 Porozmýšľaj a povedz, čo môžeš urobiť ty, aby si sa stal/-a významnou osobnosťou. Čo by si zmenil/-a alebo pomohol/pomohla zmeniť v tvojej obci alebo v jej okolí?

Vyhľadaj na internete alebo v knihách niekoľko osobností, ktoré boli pre Slovensko významné.

Spoločne vytvorte knihu o významných rodácoch z vašej a okolitých obcí. Informácie, ktoré môžete ríškať o ľuďoch, susedov, učiteľov, doplniť ilustráciu alebo fotografiu a zapísť ich do knihy.

Významní rodáci a rodáci z našej obce

- 1 Prezri si fotografie. Na internete vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.
- 2 Porozmyšľaj a povedz, kto je významná osobnosť. Svoje tvrdenie zdôvodni.

Na Slovensku sa narodilo mnoho ľudí, ktorí sa počas života stali **významnými osobnosťami**. Boli z nich uznávaní **vynálezcovia, lekári, kňazi, spisovatelia, umelci, športovci...** Stali sa známymi a významnými nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Veľa z nich sa zaslúžilo aj o **rozdelenie obce a regiónov**, v ktorých **sa narodili**. Po niektorých sa v ich **rodnych obciach** zachovali rodné domy. Obyvatelia mnohých obcí z úcty k svojim **významným rodákom** a k tomu, čo dokázali, postavili **múzeá, galérie, sochy, pamätníky**. Po niektorých pomenovali napr. **ulice, námestia, školy, štadióny**.

Medzi významné osobnosti Slovenska, známe často i vo svete, patrili napr.:

Ludmila Pajdušáková

Štefan Banič

Matej Bel

Ľudovít Štúr

Milan Rastislav Štefánik

Pavol Országh Hviezdoslav

Ludmila Podjavorinská

- 3 Na internete, v knihách alebo kronikách vyhľadaj informácie o významnom rodákovi z tvojej alebo blízkej obce.
- 4 V pláne tvojej alebo blízkej obce nájdi ulice, budovy, parky, ktoré nesú meno po nejakej významnej osobnosti. Pomocou internetu, encyklopédii sa pokús zistiť, čím bola táto osobnosť významná.
- 5 Porozmyšľaj a povedz, čo môžeš urobiť ty, aby si sa stal/-a významnou osobnosťou. Čo by si zmenil/-a alebo pomohol/pomohla zmeniť v tvojej obci alebo v jej okolí?

Vyhľadaj na internete alebo v knihách niekoľko osobností, ktoré boli pre Slovensko významné.

Spoločne vytvorte knihu osobností z vašej a z okolitých obcí. Informácie, ktoré môžeš získať od rodičov, susedov, učiteľov, doplní ilustráciou alebo fotografiou a zapíš ich do knihy.

Počas vychádzky sa pokúste vyhľadať ulice, parky, budovy..., ktoré ste našli v pláne v úlohe 4.

Vieš, že vo svete je

mnoho známych osobností, ktorých predkovia sa narodili na Slovensku?

Napr. Andy Warhol, Paul Newmann, Audrey Hepburn alebo Angelina Jolie.

Významní rodáci a rodáci z našej obce

- 1 Prezri si fotografie. Na interneze vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.
- 2 Porozmyšľaj a povedz, kto je významná osobnosť. Svoje tvrdenie zdôvodni.

Na Slovensku sa narodilo mnoho ľudí, ktorí sa počas života stali **významnými osobnosťami**. Boli z nich uznávaní **vynálezcovia, lekári, kňazi, spisovatelia, umelci, športovci...** Stali sa známymi a významnými nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Veľa z nich sa zaslúžilo aj o **rozdob rodnej obce a regiónov**, v ktorých **sa narodili**. Po niektorých sa v ich **rodnych obciach** zachovali rodné domy. Obyvatelia mnohých obcí z úcty k svojim **významným rodákom** a k tomu, čo dokázali, postavili **múzeá, galérie, sochy, pamätníky**. Po niektorých pomenovali napr. **ulice, námestia, školy, štadióny**.

Medzi významné osobnosti Slovenska, známe často i vo svete, patrili napr.:

Ludmila Pajdušáková

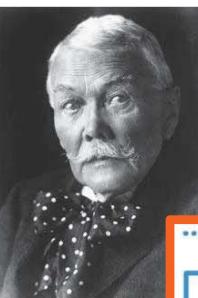
Štefan Banič

Matej Bel

Ľudovít Štúr

Milan Rastislav Štefánik

Pavol Országh Hviezdoslav

Vyhľadaj na interneze vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.

Spoločne **vytvorte** knihu osobností z vašej a z okolitých obcí. Informácie, ktoré môžeš získať od rodičov, susedov, učiteľov, **doplň** ilustráciou alebo fotografiou a **zapíš** ich do knihy.

Počas vychádzky sa **pokúste vyhľadať** ulice, parky, budovy..., ktoré ste našli v pláne v úlohe 4.

- 3 Na interneze, v knihách alebo kronikách vyhľadaj o významnom rodákovi z twojej alebo blízkej obce.
- 4 V pláne twojej alebo blízkej obce nájdi ulice, budovy, ktoré nesú meno po nejakej významnej osobnosti. Pomocou encyklopédii sa pokús zistiť, čím bola táto osobnosť významná.
- 5 Porozmyšľaj a povedz, čo môžeš urobiť ty, aby si sa stal/-a významnou osobnosťou. Čo by si zmienil/-a alebo pomohol/pomohla zmeniť v twojej obci alebo v jej okolí?

Vyhľadaj na interneze vyhľadaj, čím boli tieto osobnosti významné.

Spoločne **vytvorte** knihu osobností z vašej a z okolitých obcí. Informácie, ktoré môžeš získať od rodičov, susedov, učiteľov, **doplň** ilustráciou alebo fotografiou a **zapíš** ich do knihy.

Počas vychádzky sa **pokúste vyhľadať** ulice, parky, budovy..., ktoré ste našli v pláne v úlohe 4.

1 Vylúšti priezviská významných osobností.

Zisti ich celé mená aj to, čím sa preslávili.

A	BER	TI	NO	STO
B	SKÝ	KU	MAR	ČÍN
C	KU	DO	LÁK	KÁN
D	LA	BA	KO	ZOV

2 Doplň meno a priezvisko významnej osobnosti.(Ak bol v tomto odbore významný niekto z tvojej obce, doplň jeho meno.)
Pomôž si internetom, encyklopédiami.

spisovateľ: _____

spevák: _____

maliar: _____

kňaz: _____

vynálezca: _____

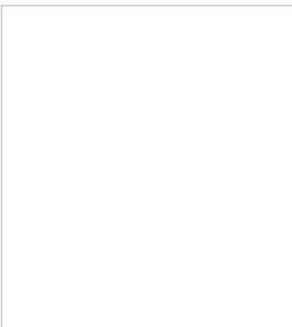
herec: _____

lekár: _____

športovec: _____

- 3** Napiš meno významnej osobnosti, ktorá sa narodila v tvojej obci alebo jej blízkom okolí. Nalep jej fotografiu/obrázok na vyznačené miesto. Napiš, čím je/bola významná.

Meno:

Vlastné poznámky

Slovensko má mnoho

táto významná osobn

Venovala sa/venuje sa

→ Počas vychádzky sme našli tieto ulice, budovy, parky... : _____

Mená osobnôtí, po ktorých sú pomenované: _____

→ Počas vychádzky sme našli tieto ulice, budovy, parky... : _____

Mená osobnôtí, o ktorých sú pomenované: _____

1 Vylúšti priezviská významných osobností.

Zisti ich celé mená aj to, čím sa preslávili.

A	BER	TI	NO
B	SKÝ	KU	MAR
C	KU	DO	LÁK
D	LA	BA	KO

spisovateľ

jazykovedec,
kňaz

maliar

športovec

vynálezca

3 Napiš meno významnej osobnosti, ktorá sa narodila v tvojej obci alebo jej blízkom okolí. Nalep jej fotografiu/obrázok na vyznačené miesto. Napiš, čím je/bola významná.

Meno:

► Vlastné poznámky

Slovensko má mnoho osobností. V našej obci žila/žije

táto významná osobnosť:

Venuvala sa/venuje sa

→ Počas vychádzky sme našli tieto ulice, budovy, parky... : _____

Mená osobností, po ktorých sú pomenované: _____

2 Doplň meno a priezvisko významnej osobnosti. (Ak bol v tomto odbore významný niekto z tvojej obce, doplň jeho meno.) Pomôž si internetom, encyklopédiami.

spisovateľ: _____

spevák: _____

maliar: _____

kňaz: _____

vynálezca: _____

herec: _____

lekár: _____

športovec: _____

1 Vylúšti priezviská významných osobností.
Zisti ich celé mená aj to, čím sa preslávili.

A	BER	TI	NO
B	SKÝ	KU	MAR
C	KU	DO	LÁK
D	LA	BA	KO

spisovateľ

jazykovedec,
kňaz

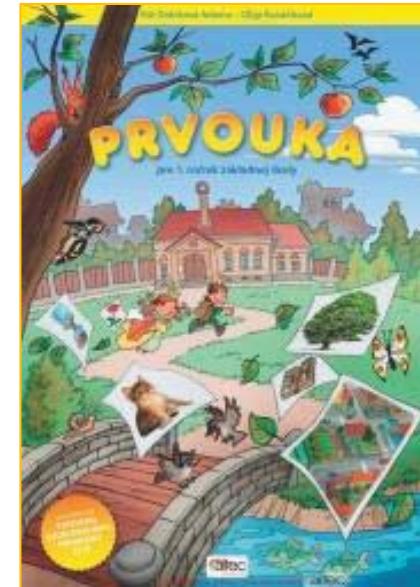
maliar

športovec

vynálezca

Prvouka pre prvý ročník ZŠ

Edičný portál

V NAŠEJ ŠKOLE MÁME: TRIEDU,

Prvouka pre druhákov

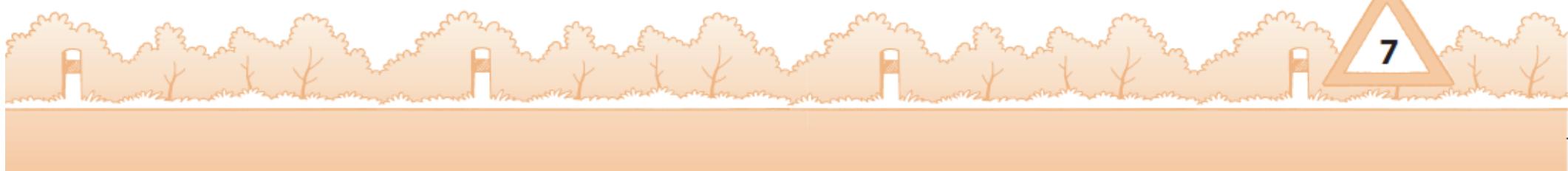
Finančný príspevok zriad'ovateľom

Doplň vety. Pomôž si informáciami zo Zápisníka cestovateľov.

Dopravné prostriedky sa používajú na prepravu _____.

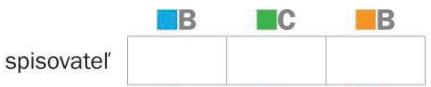
Môžu sa pohybovať po _____, po _____ a vo _____.

1 Vylúšti priezviská významných osobností.

Zisti ich celé mená aj to, čím sa preslávili.

	 	 	 	
A	BER	TI	NO	STO
B	SKÝ	KU	MAR	ČÍN
C	KU	DO	LÁK	KÁN
D	LA	BA	KO	ZOV

jazykovedec,
kňaz

sportovec

3 Napiš meno významnej osoby obci alebo jej blízkom okolí na vyznačené miesto. Napiš:

Meno: _____

2 Doplň meno a priezvisko významnej osobnosti. (Ak bol v tomto odbore významný niekto z tvojej obce, doplň jeho meno.)

Pomôž si internetom, encyklopédiami.

spisovateľ: _____

spevák: _____

maliar: _____

kňaz: _____

vynálezca: _____

> Vlastné poznámky

Slovensko má mnoho

osobností. V našej obci žila/žije

táto významná osobnosť:

Venovala sa/venuje sa

> Vlastné poznámky

Slovensko má mnoho

osobností. V našej obci žila/žije

táto významná osobnosť:

Venovala sa/venuje sa

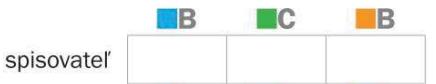
→ Počas vychádzky sme našli tieto ulice, budovy, parky... : _____

Mená osobností, po ktorých sú pomenované: _____

1 Vylúšti priezviská významných osobností.

Zisti ich celé mená aj to, čím sa preslávili.

	 	 	 	
A	BER	TI	NO	STO
B	SKÝ	KU	MAR	ČÍN
C	KU	DO	LÁK	KÁN
D	LA	BA	KO	ZOV

3 Napiš meno významnej osobnosti, ktorá sa narodila v tvojej obci alebo jej blízkom okolí. Nalep jej fotografiu/obrázok na vyznačené miesto. Napiš, čím je/bola významná.

Meno:

► Vlastné poznámky

Slovensko má mnoho osobností. V našej obci žila/žije

táto významná osobnosť:

Venuvala sa/venuje sa

→ Počas vychádzky sme našli tieto ulice, budovy, parky... :

Mená osobností, po ktorých sú pomenované:

Naša obec

1 Zopakuj si a povedz, čo si sa doteraz o svojej obci naučil.

Naša vlast sa volá **Slovenská republika**. Je v nej množstvo obcí. Takmer každá obec Slovenska má svoj vlastný znak – **erb**. Najväčšou a najľudnatejšou obcou Slovenskej republiky je **Bratislava**. Bratislava je hlavným mestom Slovenskej republiky. Medzi ďalšie najväčšie obce Slovenska patria: **Banská Bystrica, Košice, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava, Žilina**. Rovnako ako Bratislava sú zároveň **krajskými mestami**.

2 Sám alebo so spolužiakmi vypracuj projekt o obci, v ktorej žiješ. Informácie vyhľadaj v učebnici, na internete, v miestnych novinách alebo v kronike obce.

Tipy na projekty:

- Nakreslite nákres vašej obce alebo jej časti, ktorú poznáte.
- Na hodine informatiky vytvorte s paní učiteľkou prezentáciu o významných budovách (napr.: škola, divadlo, múzeum, nemocnica, knižnica), ktoré sa nachádzajú vo vašej obci.
- Počas vychádzky vyfotografujte vo vašej obci významné kultúrnohistorické alebo prírodné pamiatky. Usporiadajte vo vašej škole alebo triede súťaž o najkrajšiu fotografiu vašej obce.
- Vyrobte si spoločenskú hru s vedomostnými otázkami o vašej obci.
- Porozmýšľajte a napíšte, čo sa vám vo vašej obci páči/nepáči. Povedzte, čo by ste vo vašej obci zmenili.

Naša obec

- Názov obce, v ktorej bývaš:

- Nakresli alebo nalep erb tvojej obce. Opiš, čo je v ňom zobrazené. Ak tvoja obec erb nemá, navrhni ho.

- Primátorom/primátorkou – starostom/starostkou mojej obce je:

- Cez moju obec tečie rieka/potok alebo sa v jej blízkosti nachádza vodná plocha:

- Pohorie nachádzajúce sa v blízkosti mojej obce sa volá (ak ich je viac, uved' všetky):

- Významná historická pamiatka v mojej obci alebo jej blízkom okolí je:

- Zaujímavá prírodná pamiatka/úkaz v mojej obci alebo jej blízkom okolí:

- Významné budovy v mojej obci:

- V mojej obci sa mi najviac páči:

- Turistom by som odporučil/-a, aby v mojej obci navštívili (nakresli alebo nalep):

- Čo by som v mojej obci zmenil/-a a prečo?

Leto a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Pracovný list na s. 11

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Opíš, ako vyzerá príroda na obrázku. Zistia a porozprávaj, ako sa mení v tomto ročnom období dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédiou.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú znázornené na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o iných živočíchoch, ktoré poznáš. Povedz, čo je pre ne v lete typické.

- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si obliekaš v tomto ročnom období ty?
- 7 Porozprávaj, ako trávia ľudia volný čas v lete.
- 8 Povedz, ako sa staráš o svoje členy v lete.
- 9 Poznáš nejaké zvyky a tradície v lete?
- 10 Porozprávaj o tom, ako vyzerá príroda v tvojej obci v lete.

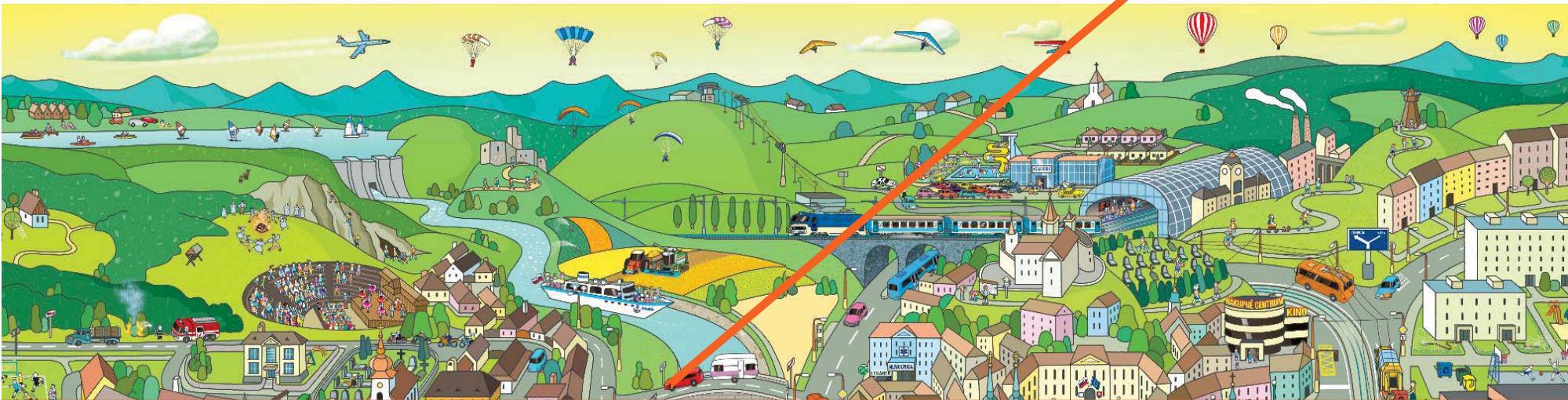
5

V lete voľný čas ty? V lete využijete aktivity? V lete využijete aktivity? V lete využijete aktivity? V lete využijete aktivity?

5

Leto a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Pracovný list na s. 11

Žiak pozná pravidlá bezpečného správania počas letných aktivít. Pozná znaky leta (dozrievanie úrody), zmeny v prírode, dĺžku dňa a noci. Vie rozprávať o oddychu a rekreácii počas letných prázdnin.

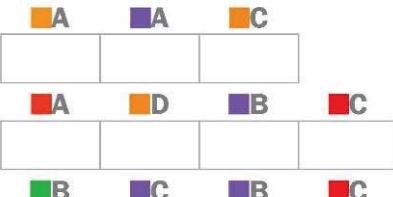
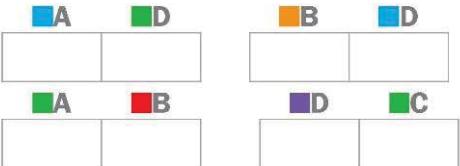

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Opíš, ako vyzerá príroda na obrázku. Zistia a porozprávaj, ako sa mení v tomto ročnom období dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédiou.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú znázornené na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o iných živočíchoch, ktoré poznáš. Povedz, čo je pre ne v lete typické.

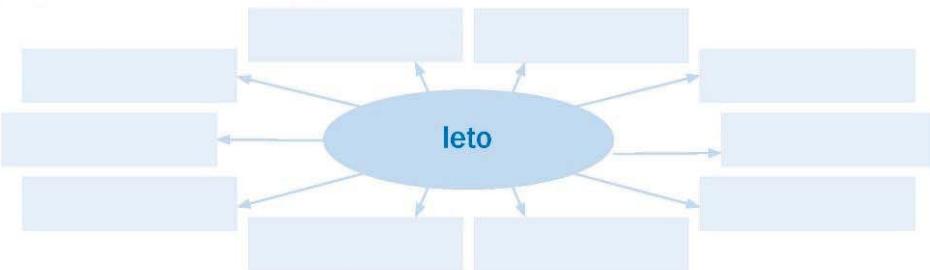
- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si obliekaš v tomto ročnom období ty?
- 7 Porozprávaj, ako trávia ľudia voľný čas na obrázku. Ako tráviš v lete voľný čas ty?
- 8 Povedz, ako sa staráš o svoje zdravie a bezpečnosť počas letných aktivít.
- 9 Poznáš nejaké zvyky a tradície, ktoré sa viažu k tomuto ročnému obdobiu?
- 10 Porozprávaj o tom, ako vyzerá príroda v tvojej obci v lete.

- 1 Vylúšti názvy letných športov. Na linajku dopíš ďalšie, ktoré poznáš.

A	FUT	AT	VOD	PLÁ	VA
B	FU	NÉ	CYK	TE	TI
C	KY	KA	LO	NIE	LIS
D	NIS	ŽI	BAL	LE	PÓ

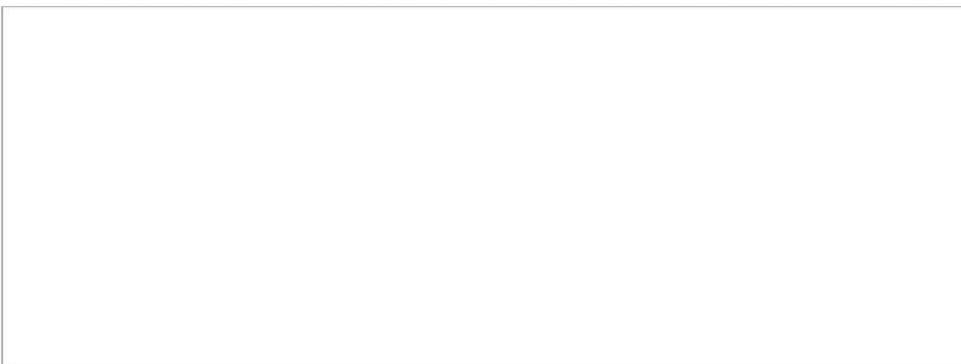

- 2 Napiš slová, ktoré súvisia s pojmom *leto*.

- 3 Napiš, ako by si chcel/-a oddychovať cez letné prázdniny. Porozprávaj spolužiakom, aké bezpečnostné pravidlá treba dodržiavať počas letných aktivít.
-
-

- 4 Nakresli obrázok o živote v tvojej obci v lete. Napiš, aké zmeny nastávajú v tvojej obci v lete.

Aktivita

Postup

(skupinová práca)

1. Zástupca skupiny vyberie z obálky jeden lístok so slovom (druh počasia).
2. Úlohou skupiny je slovo znázorniť zvukom. Skupina môže použiť predmety v triede, vlastné telo alebo hudobné nástroje.
3. Kým jedna skupina vyjadruje slovo, ostatné skupiny počúvajú a hádajú, aký druh počasia sa za zvukom skrýva.

Zámena priebehu aktivity:

pantomíma, výtvarná aktivita,

výtvarné, dramatické alebo hudobné znázornenie zvukov zvierat, dopravných prostriedkov, sviatky v roku, športy atď.

Nápovedné slová

1. Silná búrka
2. Víchrica
3. Slabý dážď
4. Sneh
5. Blesk
6. Hrmenie
7. Jarný vánok

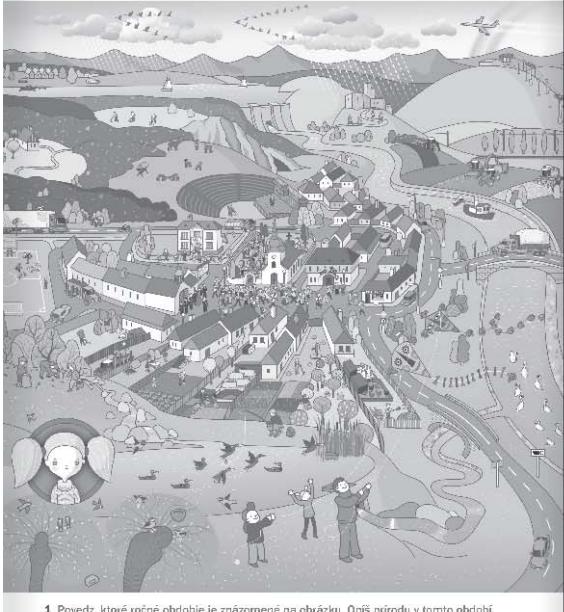
Kávička... ☺

Ukážky práce s pracovnou učebnicou Vlastiveda pre tretiakov

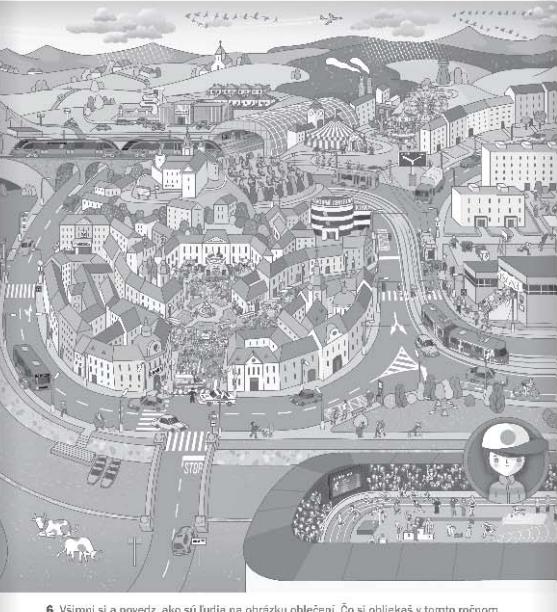
Jeseň a premeny Jurkovej a Katkinej obce

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku. Opis prírodu v tomto období.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Porozprávaj, ako sa mení na jeseň dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédii.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o iných živočíchoch, ktoré pozriš. Povedz, čo je pre ne na jeseň typické a ako sa prípravujú na zimu.

6

7 12

- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si obliekajú v tomto ročnom období?
- 7 Porozprávaj, ktoré činnosti vykonávajú ľudia na jeseň (zber úrody...).
- 8 Porozprávaj o tom, ako sa na jeseň starajú o okolie svojho bydliska a školy ty?
- 9 Poznáš nejaké zvyky a tradície, ktoré sa viažu k tomuto ročnému obdobiu?
- 10 Porozprávaj o tom, ako vyzierá príroda v tvojej obci na jeseň.

Jeseň a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Kľúčové slová

znaky jesene, zmeny v prírode, dĺžka dňa a noci, zber úrody, príprava živočíchov na zimu

Edukačné ciele

Žiak vie charakterizať zmeny v prírode na jeseň, používa vlastné pozorovania a skúsenosti. Pozná znaky jesene, zmeny v dĺžke dňa a noci v tomto ročnom období. Vie opísť činnosti ľudí na jeseň (zber úrody). Vie porozprávať o starostlivosti o živočíchy a o ich príprave na zimu.

Prierezové témy

Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a ľudová kultúra

Medzipredmetové vzťahy

slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova, prírodoveda

Námety a odporúčania

V úvode spoločne so žiakmi diskutujeme o tom, čo už o ročných obdobiach vieme, môžeme použiť vlastné skúsenosti, pozorovania a vedomosti, ktoré sme získali na hodinách pravouky. Na motiváciu si môžeme vybrať aj interaktívne cvičenia z PMMD. Ako motiváciu môžeme tiež použiť obrázky, fotografie

či pohľadnice. Ich triedením podľa vopred stanovených znakov, náriatívnu pantomímu, prípadne hádankami a pesničkami, ktoré k danému ročnému obdobiu patria, sa dostaneme k hlavnému účelu.

Podľa úloh v učebnici postupne diskutujeme o obrázku, ktorý zachytáva ročné obdobie jeseň. Žiaci rozprávajú, aké znaky má jesen na obrázku. Rozprávajú o živočíchoch na obrázku a diskutujú o tom, čo o týchto živočíchoch vedia. Neskôr rozprávajú o iných živočíchoch, ktoré poznať, a o tom, čo tieto živočíchy robia na jeseň a ako sa prípravujú na zimu.

Následne vedieme rozhovor o ľuďoch a o ich oblečení v jesennom období. Diskutujeme o tom, ako sa na jeseň obliekame my. Zisťujeme, ako ľudia zberajú úrodu a prípravujú sa na príchod zimy. Pozorujeme pritom ľudí na obrázku. Rozhovor viedeme tak, aby žiaci rozprávali, ako sa o okolie vo svojej obci starajú oni. Rozprávajú, ako vyzierá okolie ich bydliska počas jesene.

Pomocou internetu alebo encyklopédii vyhľadávame rôzne ľudové zvyky a tradície v jesennom období. Spoločne o nich rozprávame, pričom si pomáhame obrázkami.

Ilustrácia ročného obdobia odporúčame priebežne využívať aj pri vyučovaní ostatných tém. Žiaci pozorovaním, vyhľadávaním, porovnávaním, triedením a skúmaním jednotlivých častí ilustrácie ziskávajú podnety na ďalšiu prácu a diskusiu. Ilustrácia im pomáha vnímať preberanú problematiku niektorých javov komplexne a v súvislostiach.

1 Využítať tajničku. Názvy jesenných mesiacov vyfarbi.

Najchladnejšie ročné obdobie je...

Desiaty mesiac v roku je...

Prvý jarný mesiac je...

Mesiac, ktorý je hned pred decembrom, sa volá...

Názov posledného školského mesiaca je...

Názov prvého školského mesiaca je...

Najteplejšie ročné obdobie je...

Noc a...

Y

2 Vyfarbi plôšky so slovami, ktoré súvisia s jesenným obdobím. Na lináku doplnia ďalšie slová súvisiace s jesenou.

pripára živočichov na zimu

kvitnúce stromy

kratšie dni

kratšie noci

zber úrody

opadávanie listov

dlhšie dni

mládatá

plôšky so zvykmi, tradíciami a svätinkami, ktoré súvia s jesenným obdobím. Na lináku napíš, ktoré zvyky a tradície sa tradujú v tvojej obci na jeseň.

Turice

Pamiatka zosnulých

Traja králi

fašiangy

Silvester

Nový rok

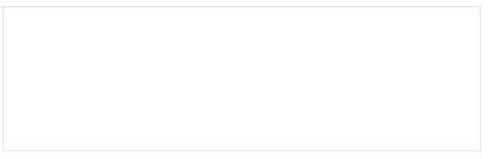
žatva

Velká noc

Vianoce

stavanie mája

3 Nakresli obrázok o živote v tvojej obci na jeseň. Napíš, aké zmeny nastávajú v tvojej obci na jeseň a aké jesenné práce vykonávajú ľudia v obci.

Strana 12 na písomné vypracovanie úloh

1 Riešenie: Žiaci využijú tajničku a jej riešenie napíšu na riadok. V tajničke vyfarbia názvy jesenných mesiacov.

Výsledok tajničky: **ZBER ÚRODY**

Najchladnejšie ročné obdobie je **zima**.

Desiaty mesiac v roku je **október**.

Prvý jarný mesiac je **marec**.

Mesiac, ktorý je hned pred decembrom sa volá **november**.

Názov posledného školského mesiaca je **jún**.

Názov prvého školského mesiaca je **september**.

Najteplejšie ročné obdobie je **leto**.

Noc a **deň**.

Y

2 Riešenie: Žiaci vyfarbiu plôšky so slovami, ktoré súvisia s jesennou prírodou. Na lináku doplnia ďalšie slová súvisiace s jesenou.

Správne slová: **dlhšie noci, pripára živočichov na zimu, kratšie dni, zber úrody, opadávanie listov**.

Ďalšie slová súvisiace s jesenou: **zvieratá aj človek si robia zásoby, odlet vtákov do teplých krajín, začiatok školského roka, chladnejšie dni**.

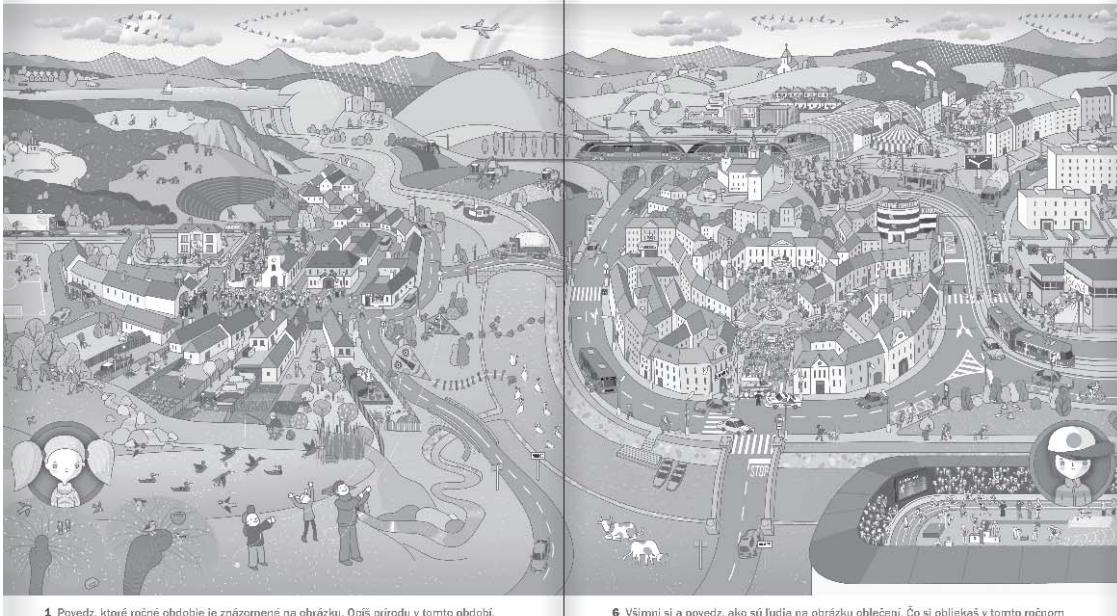
3 Riešenie: Žiaci vyfarbiu plôšky so zvykmi, tradíciami a svätinkami, ktoré súvia s jesenným obdobím. Na lináku

napišu, ktoré zvyky a tradície sa tradujú v ich obci na jeseň. Vyfarbené slovo: **Pamiatka zosnulých**

1 **Riešenie:** Žiaci nakreslia alebo nalepia obrázok/fotografie vlastnej obce v jesennom období. Napišu, aké zmeny nas obci na jeseň a aké jesenné práce vykonávajú ľudia v obci. Napr.:

Zmeny v obci na jeseň – opadávanie lístia, zber úrody vtákov do teplých krajín, dlhšia noc, kratší deň, ochlader Jesenné práce – upratanie a zber nepotrebných vecí, zber dín, hrabanie lístia, trávy, zber konárov.

Jeseň a premeny Jurkovej a Katkinej obce

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku. Opis prirody v tomto období.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Porozprávaj, ako sa mení na jeseň dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédii.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o ľuďoch, ktorí poznam. Povedz, čo je pre ne na jeseň typické a ako sa prípravujú na zimu.

Jeseň a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Kľúčové slová

znaky jesene, zmeny v prírode, dĺžka dňa a noci, zber úrody, príprava živočíchov na zimu

Edukačné ciele

Žiak vie charakterizať zmeny v prírode na jeseň, používa vlastné pozorovania a skúsenosti. Pozná znaky jesene, zmeny v dĺžke dňa a noci v tomto ročnom období. Vie opísť činnosti ľudí na jeseň (zber úrody). Vie porozprávať o starostlivosti o živočíchy a o ich príprave na zimu.

Prierezové témy

Environmentálna výchova, Medialna výchova, Matica, Ochrana života a zdravia, Regionálna kultúra

Medzipredmetová výchova, slovenský jazyk

Námety a odporúčania

V úvode spoločne s žiakmi diskutujeme o tom, čo už o ročných obdobiach vedeli a čo už o nich vlastne poznajú. Žiaci sú vyučovaní, aby využili vlastné skúsenosti, ktoré získali na hodinách príručiek a aj interaktívne cvičenia zo ZMMD. Ak má žiaci motiváciu možeme tiež použiť obrázky, fotografie

12

Pracovný list 18 n. 12

Jeseň a premeny Jurkovej a Katkinej obce

1 Využítať tajničku. Názvy jesenných mesiacov vyfarbi.

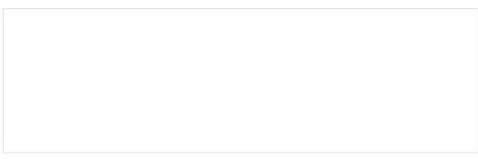
Najchladnejšie ročné obdobie je...	<input type="text"/>
Desiaty mesiac v roku je...	<input type="text"/>
Prvý jarý mesiac je...	<input type="text"/>
Mesiac, ktorý je hned pred decembrom, sa volá...	<input type="text"/>
Názov posledného školského mesiaca je...	<input type="text"/>
Názov prvého školského mesiaca je...	<input type="text"/>
Najteplejšie ročné obdobie je...	<input type="text"/>
Noc a...	<input type="text"/>
Y	<input type="text"/>

2 Vyfarbi plôšky so slovami, ktoré súvisia s jesenným obdobím. Na lináku doplni ďalšie slová súvisiace s jesenou.

príprava živočíchov na zimu
kvitnúce stromy
kratšie noci
opadávanie listov
mládatá

plôšky s názvami zvykov, tradícii a svätkov, ktoré súviažia s jesenným obdobím.
Na lináku napíš, ktoré zvyky a tradície sa tradujú v tvoyej obci na jeseň.
Turice
Pamiatka zosnulých
Traja králi
fašiangy
Silvester
Nový rok
žatva
Veľká noc
Vianoce
stavanie mája

3 Nakresli obrázok o živote v tvoyej obci na jeseň. Napíš, aké zmeny nastávajú v tvoyej obci na jeseň a aké jesenné práce vykonávajú ľudia v obci.

Strana 12 na písomné vypracovanie úloh

1 Riešenie: Žiaci využijú tajničku a jej riešenie napíšu na riadok. V tajničke vyfarbia názvy jesenných mesiacov.

Výsledok tajničky: **ZBER ÚRODY**

Najchladnejšie ročné obdobie je **zima**.

Desiaty mesiac v roku je **október**.

Prvý jarý mesiac je **marec**.

Mesiac, ktorý je hned pred decembrom sa volá **november**.

Názov posledného školského mesiaca je **jún**.

Názov prvého školského mesiaca je **september**.

Najteplejšie ročné obdobie je **leto**.

Noc a **deň**.

Y

2 Riešenie: Žiaci vyfarbia plôšky so slovami, ktoré súvisia s jesennou prírodou. Na lináku doplnia ďalšie slová súvisiace s jesenou.

Správne slová: **dlhšie noci, príprava živočíchov na zimu, kratšie dni, zber úrody, opadávanie listov**.

Ďalšie slová súvisiace s jesenou: **zvieratá aj človek si robia zásoby, odlet vtákov do teplých krajín, začiatok školského roka, chladnejšie dni**.

3 Riešenie: Žiaci vyfarbia plôšky so zvykmi, tradíciami a svätkami, ktoré súviažia s jesenným obdobím. Na lináku

Jeseň a premeny Jurkove

napíšu, ktoré zvyky a tradície sa tradujú v ich obci na jeseň. Vyfarbené slovo: **Pamiatka zosnulých**

1 Riešenie: Žiaci nakreslia alebo nalepia obrázok/fotografie svojej obce v jesennom období. Napišu, aké zmeny nas obci na jeseň a aké jesenné práce vykonávajú ľudia v obci. Napr.:

Zmeny v obci na jeseň – opadávanie lístia, zber úrody vtákov do teplých krajín, dlhšia noc, kratší deň, ochlader Jesenné práce – upratanie a zber nepotrebných vecí, zber dín, hrabanie lístia, trávy, zber konárov.

Námet na aktivity a hry

1. Námet na domácu úlohu: Jeseň v našej obci

Žiaci zistia, aké zmeny spojené s jeseňou nastávajú v ich Maju si vísmať rozdiely oproti ostatným ročným obdobiám. Žiaci pozoruje, skúma, báda, porovnáva.

2. Zmyslové cvičenie: Ovocná baba

Žiaci si posadia do kruhu a zavoria oči. Žiakom dáme nať kúsky rôznych druhov ovocia (jablko, hrušku, slivku) úlohou ho je opisať čuť ovocia a správne ho pomenovať.

3. Dobrý nápad: Štvorlistok

Žiaci si výkres formátu A4 a rozdelia na 4 časti, ktoré o pojimami: rastliny, živočíchy, práce na poli, tradícia. Úlohou bude do jednotlivých častí zakresliť typické životné pohyby kvetov (napr. zber úrody, opadávanie listov), živočichov od let stáhovavých vtákov, príprava zvierat na zimu – zá typické práce na poli (napr. zber úrody, orba) a tradicie t pre dané ročné obdobie počas jesene (napr. vinobranie, pamiatka zosnulých).

Jeseň a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Žiak vie charakterizovať jesenné zmeny v prírode, používa vlastné pozorovania a skúsenosti. Pozná znaky jesene, zmeny v dĺžke dňa a noci v tomto ročnom období. Vie opísat činnosti ľudu na jeseň (zber úrody). Vie porozprávať o starostlivosti o živočíchy a o ich príprave na zimu.

Pracovný list na s. 12

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku. Opíš prírodu v tomto období.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Porozprávaj, ako sa mení na jeseň dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédiou.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o iných živočíchoch, ktoré poznáš. Povedz, čo je pre ne na jeseň typické a ako sa pripravujú na zimu.

6

- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si obliekaš v tomto ročnom období ty?
- 7 Porozprávaj, ktoré činnosti vykonávajú ľudia na jeseň (zber úrody...).
- 8 Porozprávaj o tom, ako sa na jeseň starás o okolie svojho bydliska a školy ty.
- 9 Poznáš nejaké zvyky a tradície, ktoré sa viažu k tomuto ročnému obdobiu?
- 10 Porozprávaj o tom, ako vyzerá príroda v tvojej obci na jeseň.

7

1 Vylúšti tajničku. Názvy jesenných mesiacov vyfarbi.

Najchladnejšie ročné obdobie je...

Desiaty mesiac v roku je...

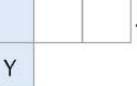
Prvý jarný mesiac je...

Mesiac, ktorý je hneď pred decembrom, sa volá...

Názov posledného školského mesiaca je...

Názov prvého školského mesiaca je...

Najteplejšie ročné obdobie je...

Noc a...
Y

2 Vyfarbi 🖍 plôšky so slovami, ktoré súvisia s jesenným obdobím. Na linajku doplň ďalšie slová súvisiace s jeseňou.

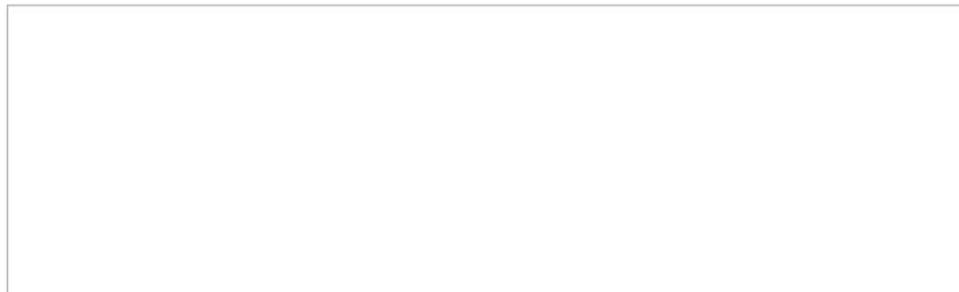
príprava živočíchov na zimu

kvitnúce stromy	kratšie dni
kratšie noci	zber úrody
opadávanie listov	dlhšie dni
mláďatá	dlhšie noci

3 Vyfarbi 🖍 plôšky s názvami zvykov, tradícii a sviatkov, ktoré sa viažu k jesennému obdobiu. Na linajku napiš, ktoré zvyky a tradície sa tradujú v tvojej obci na jeseň.

Turíce	Pamiatka zosnulých	
Traja králi	fašiangy	Silvester
Nový rok	žatva	Veľká noc
Vianoce	stavanie mája	

4 Nakresli obrázok o živote v tvojej obci na jeseň. Napiš, aké zmeny nastávajú v tvojej obci na jeseň a aké jesenné práce vykonávajú ľudia v obci.

Doprava v obci

Doprava v obci

- 1 Porozmýšľaj a povedz, ktoré dopravné prostriedky poznáš.
- 2 Porozmýšľaj a povedz, ktoré dopravné prostriedky premávajú len v dedine alebo len v meste.
So spolužiakmi diskutuj, prečo premávajú niektoré dopravné prostriedky len v meste.

Na prepravu ľudu a tovaru slúžia rôzne **dopravné prostriedky**. Tovar prepravujeme zväčša nákladnou dopravou. Ľudia sa prepravujú **osobnou dopravou** – **individuálnou** alebo **hromadnou**.

Osobná doprava

Individuálna doprava

Hromadná doprava

Nákladná doprava

V meste premávajú vozidlá **mestskej hromadnej dopravy (MHD)** – autobusy, trolejbusy a električky. Okrem **cestnej dopravy** v obciach a mimo obci využívajú ľudia aj iné druhy dopravy – **železničnú, vodnú a leteckú**.

- 3 Porozprávaj, ako sa prepravujú ľudia a tovar v obciach a mimo nich.
- 4 Svojim spolužiakom porozprávaj, ktoré dopravné prostriedky využívaš pri svojej preprave v obci a mimo nej.
- 5 Vysvetli, ako sa má cestovať hromadnou dopravou a čo o nej vieš.

- 6** **Vyhľadaj** na internete, v knihách alebo v encyklopédiah cestovné poriadky vlakov, MHD a iné. **Porozprávaj**, čo všetko sa môžeš z cestovného poriadku dozvedieť.

- So spolužiakom si vyberte** jeden druh dopravy a **vytvorte** si o ňom knihu/plagát. Svoju knihu/plagát **prezentujte** v triede.

- Počas vychádzky pozoruj**, ktoré dopravné prostriedky môžeš vidieť vo svojej obci. **Porozmýšľaj** a uveď výhody individuálnej a hromadnej dopravy.

- 1** V osemsmerovke vyhľadaj názvy dopravných prostriedkov. Riešenie tajničky dopln do otázky. Porozmýšľaj a pokús sa na ňu odpovedať.

E	S	P	S	U	B	O	T	U	A
L	N	U	A	K	R	O	N	O	P
E	O	Ó	B	I	C	Y	K	E	L
K	L	Đ	I	J	H	S	O	K	Ť
T	D	N	T	M	E	A	A	R	U
R	A	L	X	B	A	L	Ť	N	I
I	T	Č	E	X	V	K	O	Ý	E
Č	E	K	Í	N	L	U	T	R	V
K	I	L	A	N	O	V	K	A	T
A	L	E	K	Y	C	O	T	O	M

AUTOBUS	←	PONORKA	←
VRTUĽNÍK	←	LANOVKA	→
ELEKTRIČKA	↓	LIETADLO	↑
TROLEJBUS	↖	VÝTAH	↖
LOĎ	↘	VLAK	↗
SANE	↘	BICYKEL	→

MOTOCYKEL	←
PLŇ	↓
KAMIÓN	↖
ČLN	↑

Môže byť v budúcnosti využívané na osobnú dopravu?

- 2** Na voľné miesto nalep cestovný lístok, ktorý sa použil/-a pri preprave v niektorom z dopravných prostriedkov. Napiš, čo všetko sa môžeš zo tohto cestovného lístka dozvedieť.

Vlastné poznámky

Ľudia sa prepravujú dopravou. Osobná doprava môže byť alebo

dopravou. Okrem cestnej dopravy v obciach a mimo obci ľudia využívajú iné druhy dopravy:

a

(osobnou, nákladnou, hromadnou, železničnou, individuálnu, leteckú, vodnú)

Vo svojej obci môžem vidieť tieto dopravné prostriedky:

Aktivita

Otázky

1. Môžeš ma vidieť **iba v meste**? Môžeš ma vidieť **iba na dedine**? Môžeš ma vidieť **na dedine i v meste**?
2. Som dopravný prostriedok **nákladnej dopravy**? Som dopravný prostriedok **osobnej dopravy**? Môžem byť dopravný prostriedok **nákladnej aj osobnej dopravy**?
3. Som dopravný prostriedok **individuálnej osobnej dopravy**? Som dopravný prostriedok **hromadnej osobnej dopravy**?
4. Pohybujem sa **po ceste**? Pohybujem sa **po vode**? Pohybujem sa **vo vzduchu**? Pohybujem sa **po kol'ajniciach**?

Leto a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Pracovný list na s. 11

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku.
2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
3 Opíš, ako vyzerá príroda na obrázku. Zistí a porozprávaj, ako sa mení v tomto ročnom období dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédiami.
4 Vymenuj živočchy, ktoré sú znázornené na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
5 Porozprávaj o iných živočichoch, ktoré poznáš. Povedz, čo je pre ne v lete typické.

- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si obliekaš v tomto ročnom období ty?
7 Porozprávaj, ako trávia ľudia voľný čas na obrázku. Ako tráviš v lete voľný čas ty?
8 Povedz, ako sa staráš o svoje zdravie a bezpečnosť počas letných aktivít.
9 Poznáš nejaké zvyky a tradície, ktoré sa viažu k tomuto ročnému obdobiu?
10 Porozprávaj o tom, ako vyzerá príroda v tvojej obci v lete.

Zima a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Pracovný list na s. 13

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku. Opiš prírodu v tomto období.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Porozprávaj, ako sa mení v zime dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédiou.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o iných živočichoch, ktoré poznáš. Povedz, ako sa starajú ľudia o živočíchy v prírode.

- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si obliekaš v tomto ročnom období ty?
- 7 Prezri si obrázok a porozprávaj, ako sa na ňom starajú ľudia o svoju obec.
- 8 Porozprávaj o tom, ako sa v zime staráš o okolie svojho bydliska a školy ty.
- 9 Poznáš nejaké zvyky a tradície, ktoré sa viažu k tomuto ročnému obdobiu?
- 10 Porozprávaj o tom, ako vyzerá príroda v tvojej obci v zime.

Pohoria na mape Slovenska

Pohoria na mape Slovenska

s. 38, 39

Kľúčové slová

hnedá farba na mape, pohorie, les, pasienky, hole, kosodrevina, skaly

Edukačné ciele

Žiak via ukážka na mape Slovenska pohoria podľa farieb.

Prierezové témy

Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Medzipredmetové vzťahy

prirodoveda, hudobná výchova, výtvarná výchova, slovenský jazyk a literatúra

Poznámka: Rozšírjujúce učivo sa prekrýva s prierezovými tématami a medzipredmetovými vzťahmi.

Námety a odporúčania

V úvode hodiny si pripomieneme, ako vyzerá mapa Slovenska. Spoločne si na mape ukážeme, kde leží naša obec. Identifikujeme, aká farba má prevahu na mieste, kde leží naša obec. Nezábúdame súčasne používať PMMD aj násennú mapu.

Úloha 1

Žiaci si prezú mapu. Zopakujú si, ktoré farby na mape poznamajú a čo predstavujú. Žiaci môžu pozorovať, kofko hnedej farby (pohorie) je na Slovensku. Môžeme použiť PMMD.

Úloha 2

Žiaci nadvádzajú na to, čo už vedia a čo sa dozvedeli z textu.

Úloha 3

Žiaci čítajú názvy pohorí z mapy.

Úloha 4

Žiaci zdôvodňujú, prečo je dôležité navštevovať pohoria. Rozprávajú, čo tam môžu vidieť. Môžeme spomenúť lesy, živočchy. Pri práci využijeme PMMD.

Úloha 5

Žiaci rozprávajú o tom, aké pohoria poznajú a ktoré z nich už navštívili.

Vieš, že...?

Pomenujeme si spoločne najvyšší vrch Slovenska - Gerlachovský štít, žiaci môžu hľadať informácie na internete.

Pohoria na mape Slovenska

1 Prezí si mapu Slovenska. Porozmýšľaj a povedz, čo je na mape značené odtieňmi hnedej farby.

- Na Slovensku je mnoho krásnych hŕa a pohoria. Pohorie je súvisié písma alebo skupina vrchov. Pohorie je pokryté lesmi, pasienkami, holami a vo vysokých polohach kosodrevinou a skalami. Pohoria využívame prevažne na turistiku a športy.
- Pohoria sú na mape značené odtieňmi hnedej farby: najvyššie položenie pohoria srasnoviedou a najnižšie položenie pohoria sraslovniedou farbou.
- 2 Povedz, čo je pohorie a čím je pokryté.
3 Na mape Slovenska najdi a prečítaj názvy pohoria. Povedz, čo vieš o nich z mapy a zrážke.
4 Porozmýšľaj a vysvetli, prečo ludia navštievujú pohoria.
5 Povedz, ktoré pohoria Slovenska sú navštívili/a. Ak vieš, povedz názvy niektorých slovenčín vychádzajúcich z mapy.

- 38 Vyhládaj na internete, v knižničkach alebo v encyklopédiah zaujímavosti o pohoriu rozprestierajúcom sa najbližšie k tvorej obci.
- Z obrázkov a pohľadnic s rôznymi pohoria vyskúšaj si plagát. Plagát doplní zo zaujímavostami o týchto pohorích.
- Nachádza sa v okoli väčej obce alebo negaké pohorie? Vyberte sa s pani učiteľkou/pánom učiteľom na túru do tohto pohoria.

Pohoria na mape Slovenska

1 Vyniesť krúžku. Dejte písmanen podľa farieb a zistí správnu odpoveď.

1. Akú sa volá najvyšší vrch (štit) Slovenska?
2. Akou farbou zakresľujeme najnižšie pohoria?
3. Akou farbou zakresľujeme najvyššie pohoria?
4. Akú sa volá súvisié písma vrchov?

1.						
2.						
3.						
4.						

Najvyšším pohorím Slovenska sú Vysoké Tatry.

2 Vypíš z mapy názvy troch pohorí, ktoré sa nachádzajú na Slovensku.

3 Do prázdnego rámečka nalep obrázok alebo pohľadnicu pohoria, ktoré sa nachádza v blízkosti tvorej obce. Zistí a vypíš, ktoré druhy živočíchov a stromov žijú v tomto pohorí.

Vlastné poznámky

Pohorie je súvisié alebo skupina.

Pohorie je pokryté a . Pohoria sú na mape značené odtieňmi farby.

39 V okoli našej obce sa nachádza pohorie.

V tomto pohorí sme navštívili:

Pohoria na mape Slovenska

Námety na aktivity a hry

1. Abeceda pohorí

Pomôcky: lístočky so začiatocnými písmanami pohorí, mapa v učebnici na s. 38, vrecúško, čistý papier, pero.

Pri aktivite budeme pracovať s mapou pohorí v učebnici na s. 38. Učiteľ si do vrecúška pripraví lístočky so začiatocnými písmanami pohorí, ktoré sú uvedené na mape. Žiaci si postupne losujú jednotlivé lístočky a snažia sa na mape nájsť pohorie začínajúce na vylosované písme. Jednotlivé pohoria si potom spoločne ukážu na mape a zapíšu na papier. Na záver môžu žiaci zapísť názvy v abecednom poradí.

Vyhládaj: V dostupných médiach, resp. v knihách alebo encyklopédiah vyhľadávame fakty a zaujímavosti o tom pohorí, ktoré sa nachádza najbližšie k našej obci. Ak je to možné, využívame aj osobné skúsenosti (deti alebo vlastné).

Pomôcky: PC, internetové pripojenie, tlačiareň (USB kľúč alebo iné médium), encyklopédie, knihy.

Vyrábaj: Vyrábame plagát o slovenských pohorích, pričom využívame obrázky, vlastné fotografie, pohľadnice týkajúce sa týchto pohorí. Je vhodné doplniť ho zaujímavosťami o pohorích (využitie predchádzajúcej úlohy). Dôležité je zamerať sa na širšiu škálu našich pohorí, nie iba na tie najznámejšie (ukážka výrobku je súčasťou PMMD).

Pomôcky: papier na plagát, PC, internetové pripojenie, tlačiareň (USB kľúč alebo iné médium), fotografie, pohľadnice, nožnice, lepidlo, farby, ceruzky, pero.

Vychádzka: Ak je to možné, vychádzku zameriame na túru v najbližšom pohorí. Trasu s definičnou plánujeme vopred prostredníctvom turistickej mapy. Dôležité je zabezpečiť vhodnú obuv, oblečenie, jedlo, pitie, lekárničku, turistickú mapu, kompas, príp. GPS.

Strana na písomné vypracovanie úloh

1 **Riešenie:** Žiaci doplniajú jednotlivé časti tajničky. Výsledok tajničky napišú do vety. Písmania usporiadajú podľa farieb.

Tajnička:
1. GERLACHOVSKÝ ŠTÍT
2. SVETLOHNEDOU
3. TMAVOHNEDOU
4. POHORNIE

Správna odpoveď: Najvyšším pohorím Slovenska sú Vysoké Tatry

2 **Riešenie:** Žiaci vypíšu z učebnice, z mapy alebo z atlusu názvy troch ľubovoľných pohorí Slovenska, napr. Malé Karpaty, Slovenské Rudohorie, Kremnické vrchy.

3 **Riešenie:** Do prázdnego rámečka žiaci nalepí obrázok alebo pohľadnicu najbližšieho pohoria. Zistí a napiše druhy živočíchov a stromov nachádzajúcich sa v danom pohorí.

Vlastné poznámky

(metodickú pomoc pre žiakov ponuka PMMD):

Žiaci doplniajú správne nápovedné slová do textu. Pri doplnaní si môžu pomocť textom v učebnici.

Pohorie je súvisié alebo skupina **stromov**. Pohorie je pokryté **lesmi, pasienkami, hoľami, kosodrevinou a skalami**. Pohoria sú na mape značené odtieňmi hnedej farby.

Jar a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Pracovný list na s. 10

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Opíš, ako vyzerá príroda na obrázku. Zistí a porozprávaj, ako sa v tomto ročnom období mení dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédii.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú znázornené na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o iných živočíchoch, ktoré poznáš. Povedz, čo je pre ne na jar typické.

- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si obliekaš v tomto ročnom období ty?
- 7 Prezri si obrázok a porozprávaj, ktoré jarné práce vykonávajú ľudia na obrázku?
- 8 Porozprávaj o tom, ako sa na jar staráš o okolie svojho bydliska a školy.
- 9 Poznáš nejaké zvyky a tradície, ktoré sa viažu k tomuto ročnému obdobiu?
- 10 Porozprávaj o tom, ako v tvojej obci vyzerá príroda na jar (jarná príroda).

Pohoria na mape Slovenska

1 Prezri si mapu Slovenska. Porozmýšľaj a povedz, čo je na mape značené odtieňmi hnedej farby.

Na Slovensku je mnoho krásnych hôr a **pohoria**. Pohorie je súvislé pásmo alebo **skupina vrchov**. Pohorie je pokryté **lesmi, pasienkami, hoľami** a vo vysších polohách **kosodrevinou** a **skalami**. Pohoria využívame prevažne na turistiku a športy.

Pohoria sú na mape značené odtieňmi hnedej farby: **najvyššie** položené pohoria **tmavohnedou** a **najnižšie** položené pohoria **svetlohnedou farbou**.

2 Povedz, čo je pohorie a čím je pokryté.

3 Na mape Slovenska nájdí a prečítaj názvy niekoľkých pohorí. Povedz, čo vieš o nich z mapy zistíť.

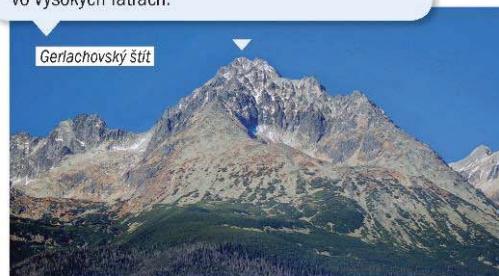
4 Porozmýšľaj a vysvetli, prečo ľudia navštievujú pohoria.

5 Povedz, ktoré pohoria Slovenska si navštívili/-a. Ak vieš, povedz názvy niektorých slovenských vrchov.

► Vieš, že najstarším národným parkom Slovenska je Tatranský národný park (TANAP)?

► Vieš, že každé pohorie má svoj najvyšší vrch? Najvyšším vrchom Slovenska je Gerlachovský štít vo Vysokých Tatrách.

1 Vyrieš krížovku. Doplň písmená do vety podľa farieb a zisti správnu odpoveď.

1. Ako sa volá nás najvyšší vrch (štít) Slovenska?
2. Akou farbou zakresľujeme najnižšie pohoria?
3. Akou farbou zakresľujeme najvyššie pohoria?
4. Ako sa volá súvislé pásmo vrchov?

1.									
2.									
3.									
4.									

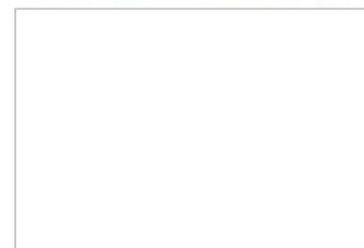
Y

Najvyšším pohorím Slovenska sú Vysoké

2 Vypíš z mapy názvy dvoch pohorí, ktoré sa nachádzajú na Slovensku.

3 Do prázdnego rámečka nalep obrázok alebo pohľadnicu pohoria, ktoré sa nachádza v blízkosti tvojej obce. Zisti a vypíš, ktoré druhy živočíchov a stromov žijú v tomto pohorí.

► Vlastné poznámky

Pohorie je súvislé

alebo skupina

Pohorie je pokryté

,

a

, Pohoria sú na mape značené

odtieňmi

farby.

Vyhľadaj na internete, v knihách alebo v encyklopédiah zaujímavosti o pohori rozprestierajúcim sa najbližšie k tvojej obci.

Zobraz Z obrázkov a pohľadníčkov slovenských pohorí **vyrob** plagát. Plagát dopln zaujímavosťami o týchto pohoriach.

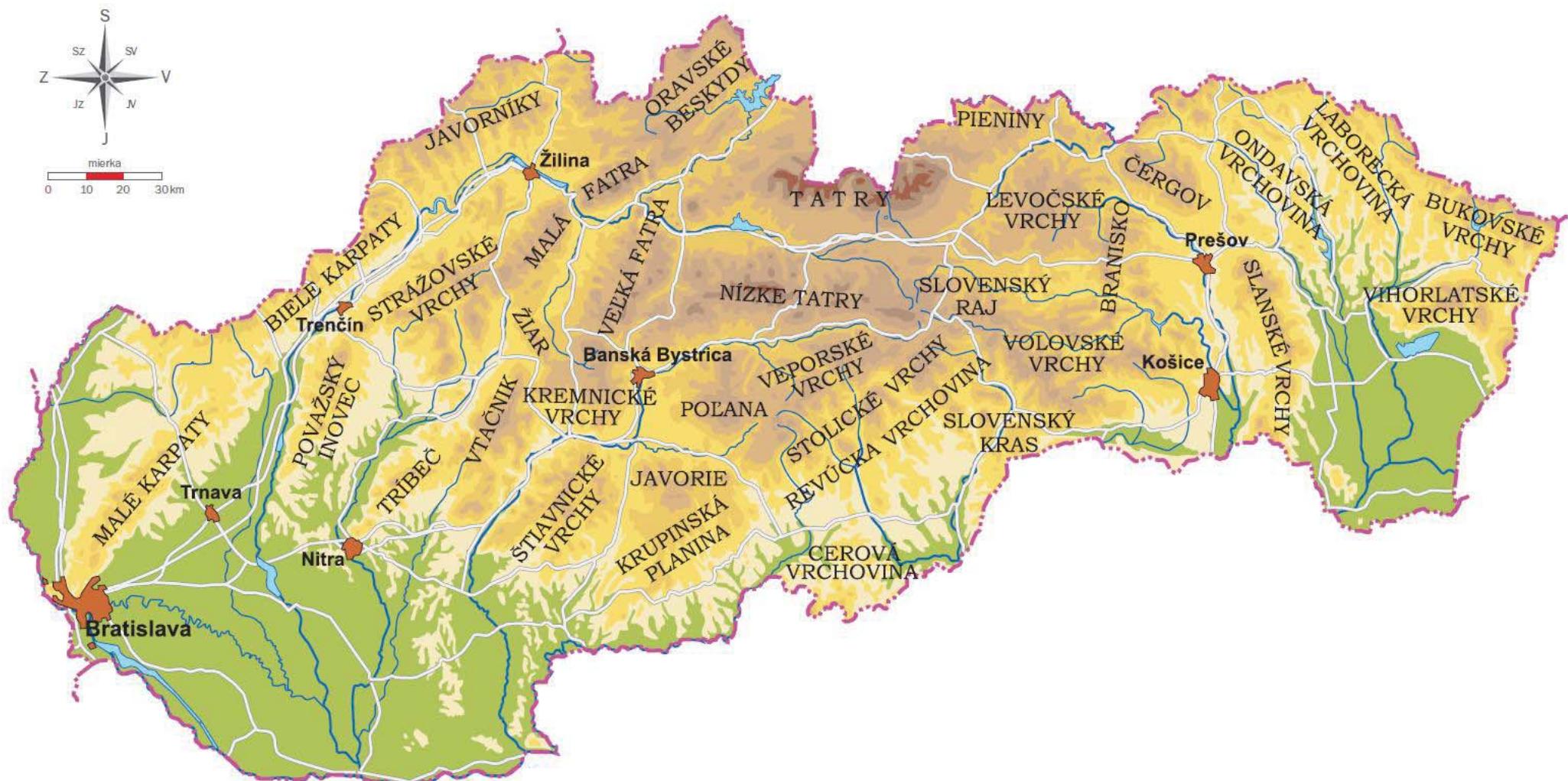
Nachádza sa v okolí vašej obce nejaké pohorie? **Vyberte** sa s paní učiteľkou/pánom učiteľom na túru do tohto pohoria.

Aktivita

Postup

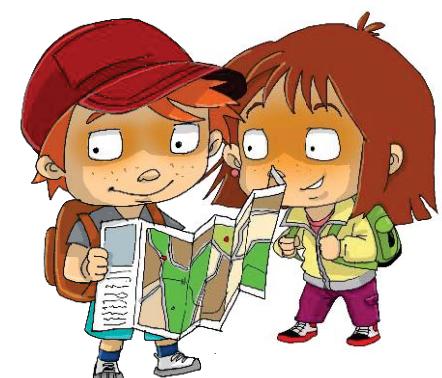
1. Vyber si lístok s názvom pohoria.
2. Doplň správne písmeno.
3. Príd' k tabuli a nalep lístok s názvom pohoria na správne miesto na mape.

Ukážka z MMD

Ukážky pracovnej učebnice Vlastiveda pre štvrtákov

Mapa Slovenska

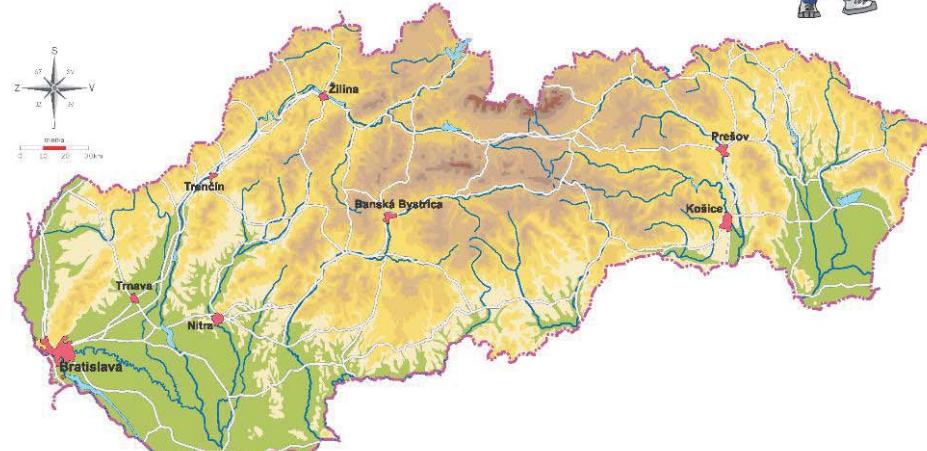
1 Pozoruj mapu. Povedz, ktoré farby sú na nej použité.

V treťom ročníku sme sa naučili, že **mapa** je zmenšený obraz krajiny.

Pomocou farieb **na mape** znázorňujeme **povrch krajiny**. **Odtieňmi zelenej farby** znázorňujeme nížiny. **Odtieňmi hnedej farby** znázorňujeme pohoria. **Modrou farbou** znázorňujeme rieky, potoky a vodné plochy. **Obce** znázorňujeme **červeným krúžkom** alebo plôškou. **Hranice štátu** bývajú na mape znázornené **červenou prerusovanou čiarou**.

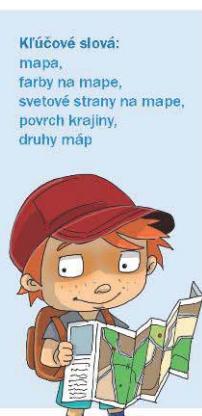
Aby sme sa mohli správne orientovať na mape, potrebujeme na nej vedieť určiť **svetové strany**. **Sever** je na hornom okraji mapy. Od neho si vieme odvodiť ďalšie svetové strany. Súčasťou niektorých máp je **smerová ružica**.

Pomocou máp sa orientujeme v krajinе. Pomáhajú nám dostať sa do cieľa našej cesty. V súčasnosti používame **mapy v papierovej podobe** a **digitálne mapy**.

2 Do prázdných krúžkov dopln správne písmená podľa toho, čo je znázornené na fotografiách.

- pohorie
- nížina
- papierová mapa
- digitálna mapa

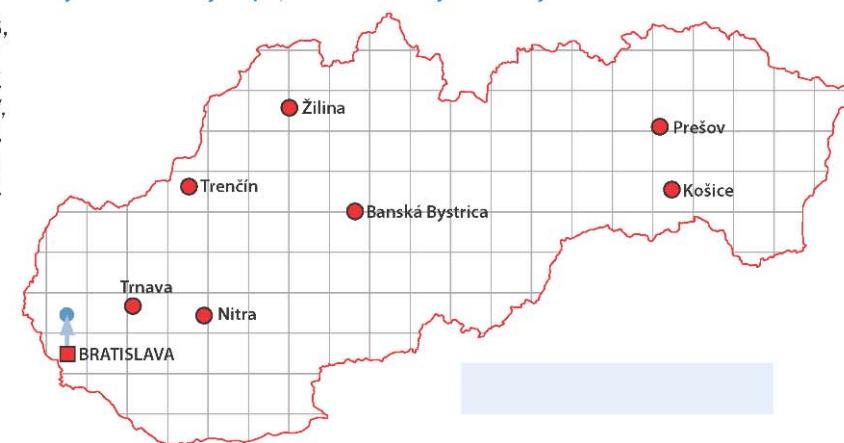
3 Pozoruj mapu Slovenska. Povedz, ktorá farba je na nej najviac zastúpená. Vysvetli, prečo je to tak.

4 Ukáž na mape Slovenska jednu nížinu a jedno vysoké pohorie. Povedz, ktorými farbami sú na mape znázornené.

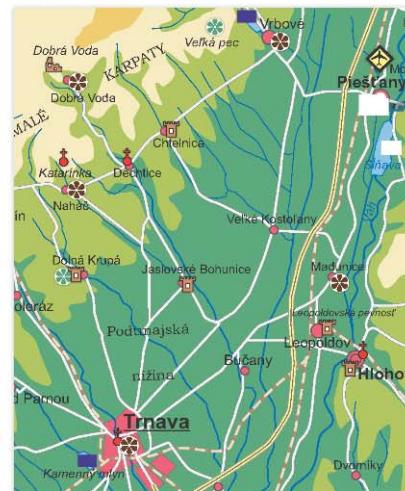
5 Ukáž na mape Slovenska sever. Povedz, ktorá časť mapy smeruje na juh, na východ a na západ.

6 Vyfarbi podľa pokynov polička na mape, ktoré predstavujú cestu. Skratky predstavujú svetové strany. Napíš, v ktorom meste je cieľ cesty.

1. S, S, S,
2. V, V, V
3. V, V, V,
4. S, S, V,
5. V, V, V,
6. V, J, V,
7. V, V, V.

7 Vyznač na výseku mapy cestu z Trnavy do Vrbového. Zahraj sa, že si hlas v navigácii a slovne opis časť cesty.

? Kvíz

Sever je na mape

- A na dolnom okraji mapy.
- B na hornom okraji mapy.
- C na pravom okraji mapy.
- D na ľavom okraji mapy.

8 Ukáž na mape Slovenska svoju obec alebo miesto, kde sa nachádza. Povedz, na ktorú svetovú stranu od nej je nížina.

9 Ukáž na mape Slovenska pohorie, ktoré je najbližšie k tvojej obci. Povedz, na ktorú svetovú stranu od tvojej obce sa nachádza.

10 Povedz, kedy je pri cestovaní výhodná digitálna mapa (navigácia). Kedy je výhodné mať papierovú mapu?

11 Zahrajte sa hru Kubo veľí. V triede si určite stranu, ktorá bude predstavovať sever. Kubo bude veľiť spolužiacom, napríklad: **Päť slimačích krokov na západ**.

Zistite na obrázkoch, ako sa krajina Slovenska menila (historické obrazy).

Ludovít Štúr a spisovný Jazyk

Kľúčové slová: Ludovít Štúr, spisovný jazyk

Pomocné slová: Uhorsko, Matice slovenská, Devín

- 1 Prečítaj text. Podčiarkni v ním dôležité informácie. Porovnaj ich s kľúčovými a pomocnými slovmi.

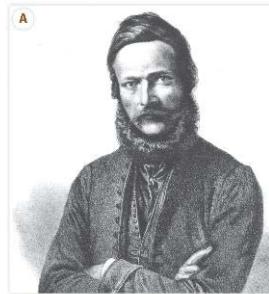
Územie Slovenska patrilo skoro tisíci rokov do Uhorska. Slováci tu žili a hovorili medzi sebou **rôznymi slovenskými nárečiami**. V školách a v úradoch však **museli používať maďarský jazyk**. Mnohí Slováci sa to nepáčilo. Preto sa rozhodli vytvoriť **jednotný jazyk** všetkých Slovákov. Nazvali ho **spisovnou slovenčinou**.

Prvý spisovný jazyk vznikol zo západoslovenského nárečia. Nie všetci mu však rozumeli.

Významnú prácu urobil **Ludovít Štúr**. Ten sa rozhodol, že spisovný jazyk **zostavi zo stredoslovenského nárečia**. Táto pocota slovenčiny, s neskoršími zmenami, tvorí **základ spisovnej slovenčiny** dodnes. Osvolili si ju aj ľudia hovoriaci západoslovenským aj východoslovenským nárečím.

Okrem Ludovíta Štúra má na rozvoj slovenského jazyka významnú zásluhu aj **Matica slovenská**. Všetci ďalšia sa snažili a snažia, aby sme boli na slovenčinu hrdi.

- 2 Do prázdných kružiek doplni správne písané podla toho, čo je známené na obrázkoch a fotografiách.

A Ludovít Štúr
B zrúcanina hradu Devín
C budova Matice slovenskej v Martine

29

- 3 V tabuľke čítaj slová v smere šípky. Napiš ich na linajky. Podčiarkni vlastné mená. Povedz, čím sú významné.

S	P	U	D	C	A
I	L	O	I	S	
S	K	V	T	L	
O	Y	Í	A	O	
V	Z	T	M	V	Á
N	A	Š	R	E	K
Ý	J	T	Ú	N	S

Kvíz

Ludovít Štúr vytvorili nový spisovný jazyk, ktorého základom bolo

- A stredoslovenské nárečie,
- B tmavské nárečie,
- C východoslovenské nárečie,
- D západoslovenské nárečie.

- 4 Diskutujte o tom, prečo je dôležité vytvárať spisovný jazyk.

- 5 Prečítaj ukážku štúrovskej slovenčiny. Vyhládaj a podčiarkni slová, ktoré sa nezmenené používajú dodnes.

Reč je ďalej iné ako článkovito uvidiať hlasom pocitou a predstavenej najrozličnejšej. Tieto zvuky sú slová ktoré grammatika v ich sklađe a počiatocnej určitosti, na to v priemenečivosti a na ostatok v ich spojitosťi pouvažujú musí.... Vedla tohto sa i naša grammatika na tri hľavíce dželi rozpadne, z ktorich v prvom o sklađe a puvodnej určitosti slov, v druhom o ich priemenečivosti a v treťom o ich spojuvania rozprávaj budeme.

L. Štúr: Nauka reči slovenskej (úryvok)

- 6 Na internete, v encyklopédii alebo v knihách vyhľadaj zaujímavé informácie o spolku Tatran. Chýbajúce informácie doplni ak, aby boli vety pravdivé.

Tatran bol prvý celonárodný

Slovenský. Založil ho Ludovít Štúr. Cieľom Tatrána bolo a zvelačovať vzdelenosť a kultúrny život na Slovensku. Jeho zasadaria sa včas i sednice. Na sednicu sedriči Tatrina, ktorá sa konala v Čachticiach, sa dohodli na uzákonenie spisovnej slovenčiny a jej pravopise.

zemlák	N
duchňa	A
veter	V
pieseň	Á
kalap	K
valal	U
vietor	R
klobúk	E
grule	S
anciáš	I
taška	Č
báčik	P
hafira	M
sčesce	L
chlieb	IE

Zaujímavost

Študenti bratislavského licea pod vedením Ludovíta Štúra zorganizovali výstup na hrad Devín. Tento výstup bol tajný. Na stretnutí si všetci zošli prostredníčkovou menou. Napríklad Ludovít Velislav Štúr.

- 7 Do prázdných okienok napiš, čo ti napadne pri vyslovení mena **Ludovít Štúr**.

spisovateľ

Ludovít
Štúr

8 Vytvorte si skupiny a napište návrhy na zjednodušenie pravopisu v spisovnej slovenčine.

Pribeh: O Adele Ostrolúckej (autorský spracovaný)

Istý chlapec trval často pravidelný v deoline Budča pri meste Zvolen. Medzi touto dedinkou a hronskou Breznicou sa nachádzala obec Ostrá Lúka, ktorá ho veľmi líkala.

Vybrali sa tam raz s bratram. Cesta bola pomennej nebezpečná. Na napolon prišiel k tajomnej hrobke Ostrolúckych. Vtedy priletel Škôrnik a sedol si na chlapcovovo plece a spieval.

Škôrnik spieval piesň ľútou, náklonnosť a dôvne lásky medzi mladou Adelou a párom Ludovítom. Ich talenty na slovenské jazyky sa jednoducho nemohli obić. On bol skveľý učiteľ, ona skvelá žiačka.

Obaja zomreli. Škôrnik do spieval smutnú piesň a odletel. Hrobka tam však stojí i dnes.

30

Pozorovanie o ceste od Tatier k Dunaju.

Tatry

- 1 Na mape Slovenska ukáž svoju obec. Nájdí pohorie Tatry. Určí, na ktorú svetovú stranu od twojho obce sa nachádza.
- 2 Vyber si obec v Tatrach a pomocou grafickej mierky odmeraj vzdialenosť do twojej obce.

Tatry sú našim najvyšším pohorím. Rozprestierajú sa na severe Slovenska, Tatry sa delia na Západné a Východné Tatry. Východné Tatry sa delia na Vysoké Tatry a Belianske Tatry. Najvyšší vrch Slovenska, Gerlachovsky štít, sa nachádza vo Vysokých Tatrách. Zhnámymi vrchmi Tatier sú Lomnický štít a Kriváň. V Tatrach, nachádzajú horecké jazera – plesa. Najväčším plesom sú Štrbské pleso, Popradské pleso a Veľké Hincovo pleso. V pohori pramenia rôzne potoky a rieky, napr. Biely Váh. Je to jeden z dvoch prameňov rieky Váh. Belianska jaskyňa je častým cieľom návštěvnikov Tatier. Tatry sú známe svojou vynimocnou prírodom. V roku 1949 na území Tatier vznikol Tatranský národný park – TANAP. Je najstarším národným parkom Slovenska.

- 3 Do prázdnych krúžkov doplní správne písmané podľa toho, čo je znázornené na fotografiách.

- Observatórium na Lomnickom štítu
- Gerlachovsky štít
- Belianska jaskyňa
- Štrbské pleso

41

- 4 Na mape Slovenska ukáž pohorie Tatry. Tatry sa rozprestierajú okrem Slovenska aj na území susedného štátu. Nájdí na mape jeho názov.

- 5 Vyhľadaj názvy vrchov, ktoré sa nachádzajú v Tatrach. Napiš ich na rádok. Štíty ukáž na mape a prečítaj číslo označujúce ich výšku.

Legenda:

■	A	B	C	D
■	TRÁ	KRI	CHOV	GER
■	BYS	SKÝ	VÁN	VO

■	LA	RY	SY	ŠTÍT
■	A	■	B	C
■	■	A	■	C

■	D	A	C	B
■	■	A	■	C
■	■	A	■	C

Kvíz

- Tatry sa delia na
- A Západné a Východné.
 - B Belianske, Západné a Nízke.
 - C Západné a Belianske.
 - D Južné a Severné.

- 6 Tatry sú dôležité pre cestovný ruch. Môžeme v nich stretnúť veľa domáčich z hranicích turistov. Povedz, čo podľa teba láka turistov do Tatier v lete a čo v zime. Zdrovoň.

- 7 Uvažuj a povedz, prečo nemožno vidieť kamzíky v blízkosti obcí.

- 8 Na internete, v encyklopédii alebo v knihách vyhľadaj zaujímavé informácie o Tatranskom národnom parku (TANAP). Chýbajúce informácie dopln tak, aby boli vety pravdivé.

TANAP je národný parkom Slovenska. Typickými tatranskými rastlinami sú

- 8 Zo zrkadlových názovov vytvor správne názvy miest a napiš ich k erbom. Prirad informáciu v rámečku k správnemu erbu.

otseM
ňekosyV yrtaT

raidž

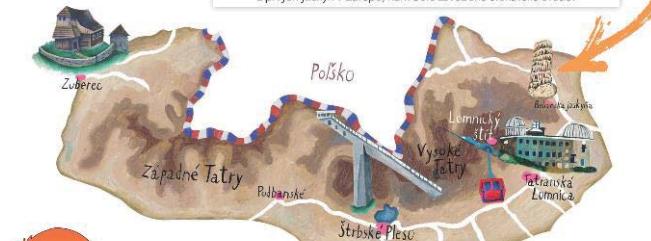
Je to mesto, ktoré tvorí 15 tatranských obcí. Jeho názov však na mape nenájdeš.

42

Pozvanie na výlet

Spoj informácie v rámečkoch so správnymi ilustráciami na kreslenej mape.

je jedinou verejnou sprístupnenou jaskyňou v Tatrách. Je jedinou z prvých jaskýň v Európe, ktoru bolo zavedené elektrické svetlo.

Skokanský areál na Štrbskom plese začali budovať v roku 1966. Žiať poslednú súťaž na Veľkom mostku mohli návštevnici vidieť v roku 1999.

Jazda visutou lanovkou zo stanice Skalnaté Pleso na Lomnický štít trvá 8 a pol minút. Počas tejto jazdy lanovka prekoná 895 metrov prevýšenie.

Observatórium Skalnaté pleso je jedným z dvoch observatórií na území Tatier. Bolo založené v roku 1943. Leží pri Skalnatom plese vo výške 1783 metrov nad morom.

9 Vyrob pohľadnicu s námetom Tatier, ktorú môžeš poslat spolužiacom.

10 Povedz z regiónu: **Povest o rieke Dunajec** (autorský spracovaný)

Ten, čo vŕdol Sovernómu moru, bol veľmi smutný a osamelý. More bolo studené a chladné... V noci sa mu príšiel sen o kráľovej vil. rovnako smutnej a osameli.

Výbral sa teda do tatranskej divočiny, kde kráľovna a slanej vody sa už nikdy nedostala.

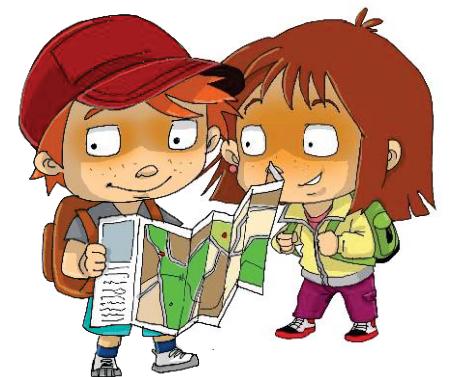
Lenže z kráľovstva chladu, výtronu niečnu cestu z mora do Tatier. Cez túto cestu si kráľovná vžiaľa do Tatier, kedykolvek sa ju zachele.

Nastásio Dunajec, jeho dávny citol, výtronu niečnu cestu z mora do Tatier. Cez túto cestu si kráľovná vžiaľa do Tatier, kedykolvek sa ju zachele.

Už viem... ... vyniesť na mapu pohorie Tatry ... čítať z mapy pohorie Tatry

43

Ukážka z MMD

KLĽÚČOVÉ SLOVÁ

VÁH

TATRY

TANAP

Koniec

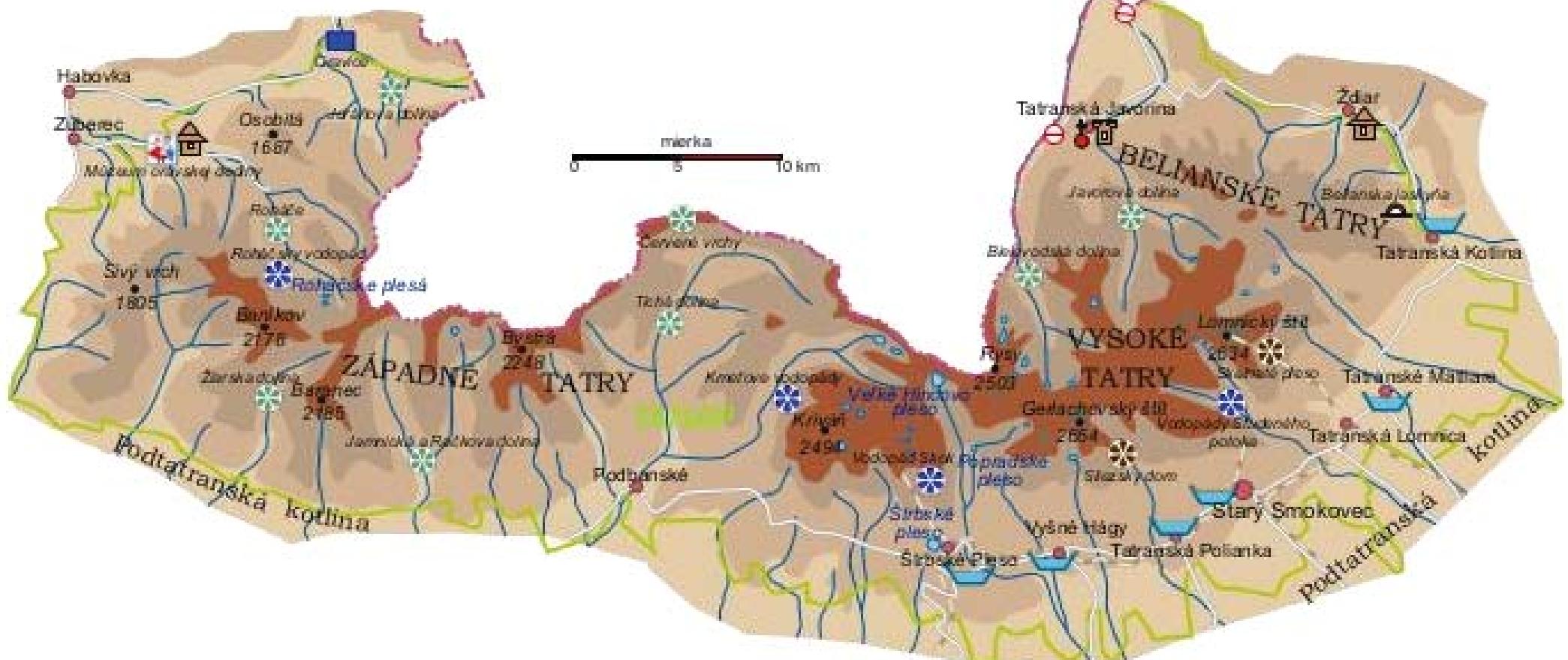
OBSERVATÓRIUM SKALNATÉ PLESO

Prvé slovenské observatórium sa nachádza na Skalnatom plese.
V roku 1943 bolo vykonané prvé astronomické pozorovanie
Slnka.

Ďalej

VÝSEK Y Z MAPY

Hlavné
menu

Ďakujem za pozornosť!